

PRESS JUDICATA

Utbyte i
Maastricht
*Rolexklockor
och rättsregler*
EU
*en välgörenhets-
organisation?*

Notarie-
guiden

**BAD
BUSINESS**

Linklaters

Expand your career.

Vill du göra karriär på den ledande globala advokatbyrån i Norden? Såväl globalt som på den nordiska marknaden är vi regelbundet involverade i de största och mest komplexa affärsjuridiska uppdragen. En förutsättning för detta är vårt sätt att arbeta integrerat i gränsöverskridande team.

Linklaters stockholmskontor rekryterar löpande biträdande jurister till vårt **Junior Associate Program** med start två gånger per år. Inom ramen för programmet får du prova på verksamheten i tre olika arbetsgrupper under det första året. Vi söker dig som är nyutexaminerad från juristutbildningen och som har ett genuint intresse för affärsjuridik tillsammans med ett utpräglat kommersiellt tänkande och klientfokus. Du har även mycket goda akademiska meriter.

Vi kan erbjuda dig mycket goda utvecklingsmöjligheter i en internationell och utmanande arbetsmiljö där du får arbeta tillsammans med skickliga och engagerade kollegor. Läs mer om tjänsterna på vår **hemsida** där du också kan söka direkt online.

Linklaters lämnar juridisk rådgivning till världens ledande företag, finansiella institutioner och statliga organisationer i deras mest komplexa transaktioner och ärenden. Med 27 kontor i de främsta affärs- och finanscentra, levererar Linklaters en unik service till klienter över hela världen. Linklaters är den enda ledande globala advokatbyrån med lokal närvaro i Norden.

www.linklaters.com/joinus

www.facebook.com/LinklatersSweden

INNEHÅLL

Huvudsamarbetspartners

Gernandt & Danielsson
Linklaters

LINDAHL

Samarbetspartners

HAMMARSKIÖLD & Co

ROSCHIER

MANNHEIMER
SWARTLING

CEDERQUIST

VINGE

WHITE & CASE

Juridiska nyheter	6
Intervju Northlaw	8
<i>Straffrätt</i>	
Civil olydnad	13
När våld möter våld	16
Rolexklockor och rättsregler	20
 EU – en välgörenhetsorganisation?	24
Den stora notarieguiden	26
Bad Business	28
Bortom de stora advokatbyråerna	31
 <i>Juristprogrammet</i>	
Från då till nu	33
Reflektioner på utbildningens höst	34
Efter 4,5 år: "Kan du alla lagar utantill nu?"	36
Utbyte i Maastricht	42
 Frågesport	50
PJ:s korsord	53

TRYCK

Exaktapringing AB, Malmö

PJ, Press Judicata, är ett medlemsorgan för Juridiska Föreningen i Uppsala. De åsikter som förs fram i tidningen återspeglar inte nödvändigtvis föreningens.

Omslagsfoto: Victoria Ahlén

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Alexander Berglund
redaktion@jf-uppsala.se

BITR. CHEFSREDAKTÖR
Frida Jansdotter

LAYOUTANSVARIG

Carl Gleisner
layout@jf-uppsala.se

BITR. LAYOUTANSVARIG
Anna Seppälä

BESÖKSADRESS

Övre slottsgatan 3
753 11 UPPSALA

TELEFON

018 - 71 01 60

**DET HÄR ÄR HENRIK.
HANS KUNNANDE
ÄR AVGÖRANDE.
HANS NYFIKENHET
ÄR OVÄRDERLIG.**

En bra jurist anstränger sig för sina klienter. En bättre jurist intresserar sig för dem. På Cederquist vet vi att de bästa medarbetarna är de som har en naturlig talang för sitt yrke. Som Henrik, vars engagemang och nyfikenhet innebär att han har drivkraften att alltid hitta nya lösningar. Sådana medarbetare driver inte bara framgångsrika projekt – de ser också till att vi alltid är rustade för nya utmaningar.

Du är bevakad...

Järnrör, skolavslutningar och ett presidentval i USA. Det är väl ungefär så man kan sammanfatta nyhetsflödet sedan senaste numret av PJ. Utan att för den saken skull förringa värdet av att Obama fortsätter i fyra år till så kommer jag dock främst att minnas Zlatans 4-2 mål mot England. Vad gäller övriga händelser så har jag särskilt fascinerat mig för företaget Mometos nya produkt, en mikrokamera med självutlösande funktion. Anledningen är den alltid så livligt diskuterade frågan om integritet. I motsats till många utav mina vänner så har jag inga större problem med att staten både utökar och förbättrar möjligheterna till övervakning av samhället. Jag har nämligen ett, i viss mån naivt förtroende för att dessa möjligheter inte missbrukas. Dessutom är jag av den uppfattningen att personer som inte har något att dölja inte heller behöver vara oroliga, möjligen naivt det också. Min positiva attityd sträcker sig dock inte till Mometos nya produkt. Kameran i fråga placeras på kroppen och tar ca två bilder i minuten av det motiv som kamerans bärare har framför sig. Bilderna publiceras därefter på en webbplats knuten till innehavaren. Produkten i sig är givetvis genial och kommer med all sannolikhet att bli en succé. Att gå runt på stan i vetskapen om att ständigt vara bevakad av gemene man tror jag dock att många skulle uppfatta som integritetskränkande. I synnerhet om man betänker vilken webbplats användaren kommer att välja. Personligen kan jag inte nog understryka hur mycket hellre jag låter storebror se mig än Mark Zuckerberg.

För mig och flera andra börjar sagan gå mot sitt slut. Numrets skribenter består till stor del av personer på termin 7 och senare. Det är därför naturligt att detta nummer kommer att präglas av livet efter examen. Bl.a. reflekteras det en del över utbildningen och vad som kommer att ske efter den. Dessutom redar vi ut exakt vad som krävs för att få en plats som notarie. Givetvis har vi inte glömt bort de tappra själar som krigar vidare ett par år till. Bevisvärderingen i sexualbrottsmål, laga befogenhet och EU:s sociala ansvar är endast några utav de ämnen vi kommer att behandla.

Min tid som chefredaktör börjar även den att gå mot sitt slut. Under denna termin har vi försökt att skapa en tidning som tilltalar de flesta, men framförallt en tidning som skapar debatt och diskussion. För detta ändamål har vi använt oss av en hel del externa bidrag och jag tror att det har varit uppskattat. Press Judicata är dock uppsalajuristernas tidning och jag vill därför passa på att tacka alla våra duktiga skribenter som bidragit till att höja nivån på PJ. Ett särskilt stort tack till Carl Gleisner som på ett lysande sätt gjort layouten denna termin. Med det sagt vill jag uppmana alla att lägga undan böckerna en stund och njuta av ett riktigt skönt jullov.

Trevlig läsning!

Alexander Berglund
Chefredaktör

Juridiska nyheter

Landslagsspelaren Alexander Gerndt fälls även i Hovrätten för misshandel av sin fru

Gendt dömdes av Tingsrätten för ett fall av ringa misshandel samt ett fall av misshandel. Hovrätten ändrar dock domen genom att ogilla misshandelsåtalet och sänka antalet dagsböter till 60.

Hovrätten finner det utrett att Gerndt sparkat en volleyboll, som är betydligt lättare än en fotboll, på sin fru. Det går enligt hovrätten inte att utesluta att bollskottet, som skedde i upprört tillstånd, avlossades utan att Gerndt haft för avsikt att skada sin fru eller vålla henne smärta.

Enligt Gerndt har han direkt efter skottet skyndat fram till sin fru och velat be om ursäkt, men blivit bortviftad.

En man frias för våldtäkt trots bevis bestående av läkarintyg om att kvinnan upplevt stark smärta

Tingsrätten konstaterar att det förekommit tre samlag och en annan sexuell handling mellan parterna samt att det av bland annat läkarundersökningen av kvinnan går att utläsa att hon under samlagen måsta ha känt stark smärta.

Domstolen skriver också i sin dom att kvinnan uppgett att hon vid det första samlaget både hade gråtit och sagt nej men att hon inte vet om mannen uppfattade någon-ting av detta.

Värmlands tingsrätt skriver att man i och för sig är övertygad om att kvinnan själv har upplevt samlagen som våldtäkt men konstaterar att det de facto inte är ställt utom rimligt tvivel att mannen tvingat henne – vilket bland annat beror på att det är oklart om mannen verkligen förstått att kvinnan inte frivilligt varit med på samlaget. Han frias därför.

En person som endast skulle förhöras av polisen blev inlåst i arresten. Mannen får nu skadestånd av staten

En livsmedelshandlare blev olagligt inlåst av polisen när han skulle förhöras om en stöld av ett stort parti tablettskar. Han yrkade på en miljon kronor i skadestånd - men har nu fått 1 000 kronor av JK för kränkning. Justitiekanslern konstaterar nu att besluten om bland annat husrannsakan och beslag kan diskuteras men att de utifrån de omständigheter som var kända för polisen när de fattades inte var uppenbart oriktiga.

JK konstaterar dock att mannen varit inlåst i samband med förhöret utan lagligt stöd. Frihetsberövandet hade dock bara pågått under en timme och mannen får därför 1 000 kronor i skadestånd.

Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg tar starkt avstånd från de krav som har höjts för att tillåta anonyma vittnen i svenska rättegångar

Anne Ramberg konstaterar i och för sig att brottsligheten blir grövre och mer organiserad och att det givetvis är oacceptabelt att vittnen hotas. Hon skriver:

”Jag menar dock att det är minst lika oacceptabelt att sådana händelser så snabbt kan leda till en debatt om att kasta grundläggande rättsstatliga principer över ända... De eventuellt, ur ett brottsbekämpningsperspektiv positiva effekterna av att i svenska domstolar tillåta vittnen att anonymt lämna sina uppgifter, skulle inte alls stå i proportion till de rättssäkerhetsförluster som skulle göras.”

En polisman som beslutat att avlägsna en ung kvinna, på grund av ”otrevlig attityd” döms nu för tjänstefel

En ung kvinna avlägsnades av en polisman från en gata i centrala Borås genom att hon placerades i en polisbuss och fördes bort. Detta eftersom hon enligt polismannen ”uppträtt störande och vägrat att frivilligt flytta sig från gatan”. Mannen som kom att åtalas för tjänstefel motive-rade ingripandet bland annat med att kvinnan varit ”något berusad” och haft en ”otrevlig attityd”.

Tingsrätten konstaterar att förutsättningarna för att någon ska kunna avlägsnas vid ordningsstörning är att ”personens uppträdande innefattar ett angrepp på ett ordningsintresse av betydelse för allmänheten eller annars från allmän synpunkt”. Endast den omständigheten att någon vägrar lyda en polismans tillsägelse innebär, enligt rätten, inte att personen stör den allmänna ordningen.

Misstänks för försök till bedrägeri efter att ha förfalskat sina betyg till det sämre

Att läsa upp betyg på vuxenutbildning är gratis för den som inte är godkänd. Polisen misstänker nu att en man från Jönköping som ansökt till vuxenutbildningen har förfalskat sina inskickade betyg.

Mannen ska ha gett sken av att han var underkänd i flera ämnen fast att så inte var fallet, enligt Jönköpings-Posten.

Mannen misstänks nu för försök till bedrägeri genom urkunds förfalskning.

Vill du bli en del av vårt globala team?

whitecase.com

Det är skillnad mellan en lokal och en global byrå

White & Case är en av världens största affärsjuridiska advokatbyråer, med kontor över hela världen. Idag arbetar ca 50 jurister på Stockholmskontoret och vi söker kontinuerligt nya jurister.

Vi värdesätter noggranna lagspelare med eget driv som besitter goda juridiska kunskaper, har intresse för företagande och affärer samt sinne för service. På White & Case har du goda förutsättningar att växa i en global miljö.

Worldwide. For Our Clients.

38 offices in 26 countries

Intervju med Ludvig Blomqvist på Northlaw

Du får gärna inleda med att berätta lite om dig själv och din kollega Johannes Asp?

Var har ni studerat?

- Vi träffades och blev polare när vi båda läste juristlinjen på Stockholms universitet.

Har det alltid varit affärsjuridik som varit målet?

- Jag läste ekonomiprogrammet parallellt med juristlinjen så jag resonerade att affärsjuridik sannolikt var den inriktning inom juridiken där skulle få mest nytta av dubbla discipliner. Jag började min juristkarriär på Linklaters och jobbade med transaktioner och efter det har det fallit sig ganska naturligt att fortsätta med affärsjuridik.

Så du har aldrig haft tankar på att arbeta med något annat.

- Jo, absolut, jag har haft tankar om att arbeta med allt mellan himmel och jord men inom juridik har jag väl främst funderat på brottsmålsbanan som alternativ. Jag har en del vänner som arbetar med brottmål och jag tycker att det är väldigt intressant, men det är affärsjuridiken som intresserar mig mest.

Det känns som att det finns ett visst val mellan personer som gillar humanjuridiken, och då främst familjerätt samt å andra sidan personer som är mer inne på affärsjuridik?

- Ja det är nog faktiskt ett val man gör, familjerätt och affärsjuridik brukar vanligtvis inte kombineras.

Varför valde ni namnet NorthLaw?

- Vi ville ha ett generiskt namn som fungerar även internationellt. Eftersom vi verkar i Norden och det vi pysslar med är juridik så tyckte vi att NorthLaw var passande. Tyvärr har vi märkt att det är rätt knepigt för svenskar att uttala så vi kanske får tänka om vad tiden lider. Namnet på verksamheten känns däremot som en detalj och ganska sekundärt. Det är vad man fyller sitt varumärke med som räknas.

Hur kom det sig att ni valde att lämna era tidigare byråer och slå er samman i en egen byrå?

Både jag och Johannes är intresserade av företagande och affärsutveckling och tyckte inte att vi fick tillräckligt av det som anställda på advokatbyrå så istället för att försöka vara intraprenörer där vi var för tillfället så valde vi att bli entreprenörer och testa vårt eget koncept. Det hela började med ett framgångsrikt uppdrag för en klient som inte var särskilt brydd eller intresserad av advokattiteln men gillade oss och våra råd och då började vi resonera kring vikten av titeln m.m. och kom fram till att man borde testa ett alternativ utan titel men med bibehållen kvalitet och det resulterade i NorthLaw.

Hur är det att starta upp en verksamhet tillsammans med en vän? Hur visste ni att ni skulle komma att fungera tillsammans?

- Vi pluggade tillsammans under fyra år och hade

*Vi snackar inte så
mycket*

alltid väldigt kul även om man var stressed över studierna eller annat. Jag tror att studietiden skapar speciella band och vänskaper för livet eftersom man har gått igenom en del provningar, som t.ex. tentastress, tillsammans.

Ni har motiverat ert utträde ur samfundet med att detta kommer att gynna era kunder då det bl.a. möjliggör mer ändamålsenliga och flexibla priss- strukturer och betalningssätt?

Kan ni förklara detta för någon som inte är insatt i samfundet regelverk avseende prissättningen?

- Vi vill kunna erbjuda våra kunder affärsnära och värdeskapande rådgivning och relationen till klienten får inte påverkas av att klienten känner att "klockan tickar" och att dom drar på sig kostnader vid t.ex. informationsutbyte. Vi vill kunna ta betalt för den faktiska rådgivning vi utför utan att stirra oss blinda på tidsbaserad debitering. Vi vill bl.a. vara fria att använda oss av s.k. "success fees" där vi delar risk för utfallet med klienten. Success fees är accepterat och kutym i många andra delar av världen så varför inte också i Sverige, tycker vi.

- Samfundets regler föreskriver att betalning skall ske med sedvanliga betalningsmedel. Det är vi inte helt med på. Istället för att ta betalt i pengar skall vi, om kunden vill det, kunna ta betalt i t.ex. aktier. Om vi anlitas av ett nystartat företag som inte har hunnit

etablera sig och därför saknar kassa så ska de kunna betala genom att erbjuda oss betalning i t.ex. aktier i bolaget. På så vis skapas "alignment of interest" och vi delar risk men också framgång med våra klienter.

Vad anser ni är de främsta fördelarna ni har jämfört med andra affärsjuridiska advokatbyråer?

- Vi tar oss gärna tid och investerar i relationen med våra klienter genom att lära oss deras business och drivers. Många (men absolut inte alla) advokater uttrycker att det är slöseri med tid att sätta sig in i kundernas affär medans vi tycker att det är helt fundamentalt för att kunna erbjuda vettig rådgivning. Det finns många riktigt bra byråer och individuella advokater på marknaden men väldigt många är oerhört trötta och försöker förnya sig med trötta knep som t.ex. att framhäva att dom minsann inte bär slips m.m. Vi snackar inte så mycket utan är mer benägna att faktiskt testa våra teorier. "Walk the walk" i kontrast till slipsslängarnas "talk the talk". Personligen så gillar jag slips.

I förra numret av PJ så hade vi en intervju med idrottsagenten Martin Klette som även han har lämnat samfundet. Martin menade att kunder som inte var vana vid att anlita advokater hade en viss inneboende rädsla eftersom deras uppfattning var att klockan hela tiden tickade och att uppdraget därför kunde kosta väldigt mycket pengar. Har ni

Det är inget Ally McBeal-liv vi representerar

en liknande inställning?

- Absolut. Det är ett av problemen vi försöker komma bort från. Börjar klockan ticka så fort det ringer i telefonen eller vid mailkontakt så gynnas inte informationsutbytet och informationsutbyte med klienten är centralt och något vi gärna investerar i.

Anser ni att samfundets regelverk inte är ändamålsenligt?

- Vi har inget principiellt emot samfundets regler och vi tillämpar lejonparten av dem på det vi gör. Problemet är att det kan slå fel i vissa situationer och vi kan kanske tycka att regelverket är mer passande för andra discipliner inom juridiken. I stort är det dock inget fel i att jobba med de regler som samfundet ställer upp. Det vi vill är dock att kunna erbjuda klienterna en annan lösning om de vill avvika från samfundets bestämmelser, t.ex. vad gäller jävsreglerna eller sättet på vilket man får ersätta sin rådgivare.

Ni kommer att erbjuda ett slags abonnemang där kunderna, på årsbasis kan tillgodose företagets totala behov av löpande juridisk hantering. Vad ser ni för fördelar med detta?

- Vi erbjuder ett flexibelt alternativ till att kunden anställer en egen bolagsjurist. Hos oss får man flera kompetenser i den omfattning man behöver men till en fast och förutbestämd kostnad vilket gör att man kan budgetera med tillförsikt. Man kan sammanfatta tjänsten som en outsourcad bolagsjurist.

Kan du känna att det för egen del är lite tråkigt att förlora advokattiteln?

- Nej alltså jag lägger inte stor vikt vid titlar. Det är alltid kompetensen som talar och det är till stor del även detta som vår verksamhet bygger på.

Hur har responsen varit från kollegor i branschen? Finns det folk som inte gillar det ni gör?

- Responsen från kollegor och klienter har varit genomgående positiv. Sedan är det ju en annan sak att den mediala fokusen mest handlar om huruvida vi är medlemmar i samfundet eller inte. Det finns säkert dom som inte gillar det vi gör men dom har i alla fall hittills haft vett nog att inte hör av sig.

Om man skall försöka hitta några nackdelar med ert utträde ur samfundet. Tror ni att det kan bli svårt, eller i vart fall svårare för er jämfört med en advokatbyrå i ett expansionsskede eftersom nyckläckta jurister kanske drar sig mer åt en advokat-

byrå eftersom de vill ha möjlighet att träda in i samfundet efter ett par år?

- Det finns ingenting som hindrar att man använder den kvalificerade praktiska juridiska erfarenhet och de kontakter med motpartsombud m.m. man får hos oss som underlag för ansökan till advokatsamfundet. Gabriel Liska som arbetar med oss kan gå advokatkurser och samla de tre år av praktisk erfarenhet han får hos oss som underlag vid ansökan till samfundet. Man kan tyvärr inte fortsätta jobba hos oss om man väl blir advokat men det är en annan fråga.

Tror ni att fler advokater kommer att följa i era fotspår?

- Det man måste tänka på är att det här egentligen inte är något nytt. T.ex. inom skattejuridiken finns det flera topp-byråer som inte är advokatbyråer. Det är bara logiskt att det erbjuds alternativ till advokatbyrå även inom övriga delar av affärsjuridiken.

Det här är som sagt en tidning för oss juriststuderter. Flertalet av oss är dessutom på väg ut i arbetslivet. Hur ska man vara för att få jobba hos er?

- Typen vi letar efter är självgående, beredd att göra ett mycket bra jobb och framför allt prestigelös. Det är inget Ally McBeal liv vi representerar, det är kavla upp ärmarna och göra ett förbannat bra jobb som gäller. Vi jobbar däremot inte på kvällar och helger, juridik är tankearbete och vi försöker att ha ett sunt "life balance"-tänk i allt vi gör. Vi jobbar hårt vardagar under kontorstid men sen är det ladda batterierna som gäller.

Tar ni in sommarnotarier? Extrapersonal?

- Absolut, det gör vi löpande.

Avslutningsvis, väldigt kortfattat, varför skall man anlita NorthLaw?

- Jag tror så här, ägarledda företag som är i en position då man väljer kompetens och inte varumärke då kommer man till NorthLaw. Den potentiella kunden är ointresserad av titlar de är ute efter kompetens. Vi har inte fem våningar på Norrmalmstorg utan sitter på betydligt enklare lokaler, det här gör att vi kan skruva i priserna men med bibehållen kvalitet. Vi tilltalar smarta, fritt tänkande klienter som ser sina juridiska rådgivare som vilka andra rådgivare som helst.

Alexander Berglund

TROINÉE

We believe in delivering, ROI, return on investment. To our clients that means receiving the best possible service. To our people, it means the best platform to learn and develop.

Roschier offers many opportunities to grow, with the support of a personal career plan. We'll involve you in challenging cases, and you'll get to work with the best in the business.

Hard work, yes. Also hugely rewarding and a lot of fun.

www.roschier.com

ROSCHIER

STRAFFRÄTT

Det känns som att Quick-hysterin aldrig riktigt vill lägga sig. Göran Lambertz blir fullkomligt överöst av kritik från i stort sett hela Sveriges juristkår, och emellanåt kan jag känna att man kommer bort från ämnet. En del utav frågeställningen handlar i vart fall om bevisvärdering. En fråga som är otroligt central för hela straffrätten. PJ har tittat närmare på denna fråga och levererar som vanligt en helt unik analys av ämnet. Dessutom frågar vi oss hur Sverige, rent rättsligt, kan bekämpa framtida terrorhot.

Civil olydnad

– samhällsfara eller fredlig protest?

Människor släpper ut minkar, kedjar fast sig i träd och bryter sig in i kärnkraftverk. Har dessa människor gjort allt de kan för att lägga fokus på djurplågeri, skövling och säkerhetsfrågor eller har dessa människor begått skadegörelse, brott mot allmän ordning och olaga intrång?

Civil olydnad är en form av aktivism som används för att skapa en samhällsförändring. Det går ut på att öppet och utan våld bryta mot en lag eller vägra att följa ett visst myndighetsbeslut. Aktivisterna motiverar sina handlingar med hänvisning till moraliska principer som står över lagar och regler. Syftet med civil olydnad, förutom den direkta effekten av aktivismen eller vägran, är att utmana den lydnad som möjliggör förtryck, orättvisa eller missförhållanden. Exempel på civil olydnad är förstörelse av vapen, trädkramerier, husockupationer, sittstrejkar och förut även värnpliktsvägran.

Den civila olydnadens fyra grundprinciper är; inget våld, ingen skadegörelse, öppenhet och ansvarstagande. Den sista punkten lägger fokus på att aktivisterna ofta anser att rättegång och straff är en viktig del av aktionen. Målet med en aktion brukar inte vara att man vill skapa en direkt ändring utan att man vill få igång en dialog med exempelvis media och makthavare.

Ur ett historiskt perspektiv burkar man tala om att den första aktionen som byggde på civil olydnad var när amerikanen Henry Thoreau, på mitten av 1800-talet, vägrade i betala skatt när han inte ville vara med och finansiera statens förtryck av indianer. Ett senare exempel är när Rosa Parks väg-

rade att ställa sig upp på bussen trots att Alabamas lagar tydligt visade att hon var tvungen att göra det. Andra kända företrädare för variationer av civil olydnad är bland annat Mahatma Gandhi, Martin Luther King och feministen Barbara Deming. Aktioner som ligger närmare i vår samtid är till exempel tältlägret i Ojnareskogen på Gotland. En grupp människor bestämde sig för att slå upp tält i skogen och bo där för att skydda den mot kalkbrytning. Detta uppmärksammades mycket i media då kungen vägrade dela ut priset för årets miljöhjälte till en av aktivisterna, fältbiologen Alva Snis Sigtryggsson, på grund av att vad de gjorde byggde på just civil olydnad. Ett annat exempel är när 2 medlemmar i Greenpeace tog sig genom avspärrningarna runt kärnkraftverken i Ringhals och Forsmark sommaren 2010. Detta gjordes i syfte att visa de säkerhetsbrister som fanns och påverka Sveriges riksdagsledamöter att rösta nej till ny kärnkraft vid en kommande riksdagsomröstning. Denna aktion gjordes även om i oktober 2012 när ett stort antal aktivister även denna gång tog sig igenom avspärrningarna och in på området.

Det finns många åsikter om detta ämne, allt ifrån att detta är ett nödvändigt sätt att protestera mot makten till att det endast är en brottslig handling. Motståndarna menar att lagar finns till för att följas. De la-

gar vi har idag är stiftade av folkvalda politiker och är en viktig del av vår demokrati. De menar att dessa handlingar kan fungera i auktoritära stater då det kan leda fram till en demokratisk process. Men i Sverige, som redan har en så väl utvecklad demokrati, finns det inget sådant behov. De lägger istället fokus på vår starka yttrandefrihet och att man ska använda ordet för att skapa debatt istället för att begå brott. Motståndare till civil olydnad ser också problem med att metoden kan missbrukas av människor som inte värnar om människors och miljöns bästa i helhet utan endast till sin egen politiska åsikt.

De som talar för civil olydnad menar att den svenska demokratin visserligen är fungerande, men inte perfekt. Därför måste det finnas rum att kunna skapa en dialog och tillföra uppmärksamhet till ett viktigt problem. Ett problem är den makt som ekonomiskt starka aktörer har, till exempel genom lobbying eller genom att hota med omfattande uppsägningar om inte regeringen är lyhörda för deras önskemål. En annan brist i den nuvarande demokratin är att det finns grupper som drabbas av riksdagsbeslut men som inte har någon möjlighet att påverka dem, till exempel gällande den svenska vapenexporten till andra länder. De som talar för civil olydnad ser det också ut ett historiskt perspektiv. Denna metod har bidragit till att

utveckla den svenska demokratin genom strejkrätten. Det var inget som riksdagen kom på utan den växte fram tack vare arbetare som började praktisera den trots att det var förbjudet. Sist men inte minst kan man läsa i en utredning från 1991, (SOU 1991:101) "Olydiga medborgare", som utreder just civil olydnad gällande flyktinggömmare och djurrättsaktivister. Utredningen kommer fram till att civil olydnad, även i Sverige, "kan bidra till att stärka såväl välfärdsstaten som demokratin".

Sammanfattningsvis kan man säga att det inte är lätt att besvara frågan som ställs i rubriken. För oss jurister kan det vara svårt att se att man genom att bryta lagarna kan skapa ett bättre samhälle. Vi tror fast på de andra vägarna som finns att välja på, så som att skapa debatt genom att sprida det skriva ordet eller välja andra lagstiftare. Men ibland måste nog även vi inse att den långa byråkratiska vägen inte alltid är den bästa för den situation som människor eller miljön befinner sig nu. Vi måste inse att även om vi har en fungerande demokrati är den inte alltid perfekt.

Sarah Wikberg

T5

När våld möter våld

Vi är nog alla överens om att det fungerande samhället kräver vissa former av tvång. I de flesta fall är det polisen som verkställer det här tvånget, och personen som har tvingats måste därför acceptera vissa inskränkningar i sina rättigheter. Det krävs dock att dessa rättigheter kan förutses på ett tydligt sätt, rättssäkerheten är helt enkelt viktigare än syftet med tvånget. Samtidigt så måste väl polisen erhålla ett visst utrymme för bedömande. I den här frågan skiftar dock åsikterna. Vissa menar att lagen skall tolkas strikt efter sin ordalydelse och att alla former av tvång kräver att lagen på ett tydligt sätt har öppnat upp för dem. Andra menar att polisen kan ställas inför situationer som lagstiftaren inte kunnat förutse och att en ändamålstolkning av lagen är att föredra. Genom det senare alternativet kan polisen arbeta mer utifrån vad som är lämpligt i det enskilda fallet. Frågan jag ställer mig är hur den här gränsen skall dras, och om läget förändras i en extrem situation?

Jag ska försöka att belysa frågeställningen med ett exempel. Pondera att en polisman, vi kallar honom Marcus, får vetskap om ett aktuellt terrorhot. En person hotar att spränga centrala delar av Stockholm med en bomb, vi kallar honom för Filip. Pondera dessutom att denna person träder fram och meddelar att han vet var bomben finns, samt när bomben kommer att utlösas. Polismannen Marcus måste agera, men frågan är hur, och vad får han egentligen göra. Vi antar att de gärningar han bestämmer sig för är vad gemene man skulle kunna kalla för tortyr d.v.s. skendränkning samt elchocker. För att utreda om gärningarna är brottsliga så måste de givetvis prövas mot rekvisiten i en straffbestämmelse.

Vad säger då lagstiftningen? Jo, varje medborgare är gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp, regeringsformen 2:6. Det krävs alltså lagstöd för polisens användning av våld vilket vi finner i polislagen. Här anges nämligen de situationer när polisen är berättigad att använda våld. Av särskilt intresse är det stadgande som anger att tvång och ingripanden skall ske i proportion till ändamålet. I proportion, ja men då kanske det är ok att använda sig av tortyrliknande metoder? Situationen vi har framför oss utgör ju trots allt en övergripande fara för många människors liv.

I RF 2:5 stadgas dock ett absolut förbud mot tortyr. Men vad är tortyr, hur skall det tolkas? I förarbetena definieras tortyr såsom fysiskt våld i syftet att framtvinga uppgifter. Polislagen ger alltså ett utrymme för polisens våldsanvändning vilket begränsas av grundlagens rättighetsskydd. Faller Marcus gärningar in under definitionen av tortyr så är gärningarna inte godtagbara. Men även om så är fallet så kan ju även polismannen hamna i en nödsituation. Precis som gemene man kan han därför åberopa bestämmelsen om nöd i brottsbalken. Återigen blir det alltså en fråga om vad som anses proportionerligt i den aktuella situationen.

Förbudet i RF 2:5 är dock ingen grund för straffrättsligt ansvar. Den nämnda "tortyrparagrafen" är endast en rättighet för den enskilde. Tortyrliknande metoder kan emellertid straffas enligt reglerna i BrB. Att tillfoga annan kroppsskada eller smärta innebär att rekvisiten för misshandel är uppfyllda. Med största sannolikhet är misshandeln dessutom grov. Olaga tvång är även tänkbart. Men detta utesluter ju inte

nödvändigtvis att handlingen är godtagbar i en extrem nödsituation.

En polisman är dock endast berättigad att använda sig utav våld då andra medel är otillräckliga. Polis mannen kan alltså inte begå en misshandel enbart för att ordinära förhörsmetoder är verkningslösa. Lagen är betydligt snävare än så. Våldet måste stå i proportion till ändamålet. Därtill menar Annika Noree att polisen endast bör brukar det våld som kan medföra det avsedda resultatet. När det gäller tvångsmetoder kommer man därför ut på ett sluttande plan. Vi kan aldrig veta om tvånget är tillräckligt för att uppnå effekten. Lika lite kan vi veta om den tvungne faktiskt besitter den information vi söker.

Vad gäller omfattningen av det våld som kan pressas in i bestämmelsen om nöd så utgör farans art en bestämmande faktor. Det är därför troligt att en potentiell bombare medför en ökning av det våld som kan anses försvarligt. Likväl bör vi fråga oss om elchocker och skendränkning överhuvudtaget är acceptabla. Ser vi till lagstiftningen finns ett uttryckligt förbud mot tortyr i regeringsformen 2:5. Jareborg menar att detta lägger hinder i vägen för polisen i den aktuella situationen. Enligt min mening bör det redan följa av att RF 2:5 är absolut och därmed inte kan begränsas ens genom lag. Polislagens befogenheter tar ju endast sikte på inskränkningar i RF 2:6 vilket borde utesluta tortyr redan av den anledningen. Dessutom anser nog de flesta att det inte finns något utrymme för att låta effektivitet gå före rättsäkerhet. Man bör dessutom komma ihåg att en polisman är tränad i dessa situationer, vilket gör att polismannen bör bedömas som just en polis. Det här kan möjligen leda till att polisman-

nen borde insett att "tortyrliknande metoder" aldrig kunde eller någonsin kan, accepteras.

För att kunna straffa polismannen krävs dock en frånvaro av uppsåt till de omständigheter som kan rättfärdiga handlingen. Vi har visserligen konstaterat att han befunnit sig i en nödsituation. Den subjektiva nöden kan emellertid vara värre än den verkliga. Han kanske trodde att faran var större än den verkligen var. Han är i så fall i så kallad putativ nöd, och undgår straffansvar under förutsättningen att handlingen varit försvarlig i den verklighet han trodde att han befann sig i. Är han däremot okunnig om detta så täcker hans uppsåt det negativa kravet och han kan straffas. Frågan är om Marcus föreställning varit en nödsituation där tortyrliknande metoder varit försvarliga. Hurvida bomben skulle ha utlöst är ovidkommande. En annan sak är att objektiva moment kan leda oss till Marcus "subjektiva" inställning. Antagligen jobbar Marcus med just terrorbrott. Hans position bör därför medföra att han tar alla uppgifter på allvar. Uppgiften i fråga handlar om en fara för många liv. Antar vi att detta är vad han uppfattat är det även denna situation vi befinner oss i. Vi måste därför omformulera den fråga som ställdes tidigare. Är våldet försvarligt om en bomb kommer att kosta flertalet människor livet? RF 2:5 är som sagt absolut. Därmed inte sagt var gränsen går. Doktrinen anger att situationen rimligen ska ha motiverat handlandet. Om polismannen var förberedd för dessa situationer borde han dock vara medveten om sina befogenheter. Med största sannolikt får man nog anta att hans handlande, trots situationen, varit oförsvarligt.

Han har alltså varit i nöd men gått utöver vad som

*Rättsstaten Sverige kan
aldrig ge efter för tortyr*

kan anses försvarligt. Sagan är dock inte slut där. Som ett sista skyddsnät går polismannen fri om omständigheterna varit sådana att han svårligen kunnat besinna sig. Han blir då ursäktad p g a excess. I normalfallet utgår bedömningen från den nödsituation som faktiskt förelåg. I Marcus fall kan vi dock utgå från den rätt till våld han skulle ha haft om hans verklighetsuppfattning varit riktig. Vid bedömningen skall farans art och den tid som stått till gärningsmannens förfogande tillmätas betydelse. Dessutom skall gärningsmannens personliga egenskaper beaktas. En nyutexaminerad polis kan därför bedömas mildare än en rutinerad. Vi vet emellertid inte mer om polismannen än att han är just en polis. Möjligen var han även tränad i terroristbrott. Vi bör därför ställa högre krav på honom. Farans storlek samt risken för att bomben kunde utlösas inom kort tid pekar i andra riktningen. Han var helt enkelt tvungen att fatta ett beslut. Skall han dömas?

Vad gäller frågan om tortyr är tillåtet i Sverige så är svaret ganska självklart. Frågan om polismannen skall dömas i det aktuella fallet är dock, som framgått, inte lika given.

Straffet utgör ett maktmedel för att avhålla människor ifrån att begå brott. Vi klandrar någon för att han inte följt de regler som gäller. Har han gjort det med vilja bedöms han hårdare än om han varit oaktsam. Polisen har dock fått vissa befogenheter att bryta mot dessa regler. Befogenheter som emellertid är vaga och lämnar utrymme för bedömning i det enskilda fallet.

Går polisen över gränsen för det acceptabla har även han begått ett brott. I motsats till gemene man begår han dock alltid gärningen med vilja. Dessutom är han skyldig att ingripa. Det är därför naturligt att uppsåtskravet tar sikte på det misstag som skett i polisens bedömning. Beroende på hur allvarlig och akut situationen är får man göra en bedömning av om misstaget varit ursäktligt. Bryter polismannen mot uttryckliga förbud bör detta inte vara fallet. En polisman kan dock hamna i en situation där ett förbud måste vägas mot människoliv. Situationen kan därmed vara så stressande att han tvingas välja ett felaktigt alternativ. Felaktigt i den meningen att han kan straffas. Det finns därför starka skäl till att bedöma en polisman mildare än andra.

Jag menar dock att rättsstaten Sverige kan aldrig ge efter för tortyr, det vore nämligen detsamma som att ge efter för terrorism. Problemet är att tortyr endast kan straffas såsom misshandel eller olaga tvång, brott som kan inskränkas till polisens fördel. Var gränsen går till det absoluta förbudet i RF 2:5 är svårt att avgöra. Med hjälp av nöd, nödvärn och excess blir det än mer oklart vad som är förbjudet. Kanske krävs det ny lagstiftning, eller kanske räcker det med ett lågt straff för att visa hur samhället ställer sig till polismannen handlande.

Alexander Berglund

Rolexklockor och rättsregler

*– sexualbrott, förmögenhetsrätt och
principen ”så här får man inte göra”*

Jag var tidigare i år på en föreläsning här i Uppsala som hölls av en brottmålsadvokat som pratade om karriärvägen och arbetet som försvarsadvokat. Det var ett intressant och omväxlande ämne som inte ges så mycket uppmärksamhet bland oss juriststudenter, då vi huvudsakligen matas med transaktionsjuridik av de stora affärsjuridiska byråerna.

Advokaten ifråga var dock känd, och högst kontroversiell, från vissa uppmärksammade sexualbrottsmål där han har agerat försvarare. Av förklarliga skäl upptog därför frågor på detta område en betydande del av frågestunden efter föreläsningen. Utöver försvararrollen, att med ”nit och omsorg tillvarata den misstänktes rätt och i detta syfte verka för sakens riktiga belysning” som i detta sammanhang har sin speciella problematik, så berördes även frågor om beviskrav och rättsliga rekvisit, t.ex. det nyligen utredda så kallade samtyckesrekvisitet, på sexualbrottens område. Diskussionen var livlig.

Sexualbrottsmål är helt klart en fråga som berör oss juriststudenter. Tillskillnad från t.ex. sakrätten så berör den även i hög grad juristers interaktion med samhället utanför. De gånger jag har blivit angripen, i egenskap av motpartsutsedd ställföreträdare för ”ni jurister”, har det nästan alltid rört sexualbrottsmål – oavsett om det rör Julian Assange, Billy Butt eller någon uppmärksammas friande dom. Jag har aldrig annars varit med om att behöva försöka förklara en skiljaktig mening i en HD-dom för en icke-jurist (Gregow i NJA 1997 s. 538, åtalet var felaktigt utformat). Lite tillspetsat synes sammanfattningsvis problemet med oss jurister vara att vi låser in oskyldiga, skyddar skyldiga och att vi villigt agerar verktyg för såväl en rabiatfeministisk konspiration som en patriarkal dito.

Även om det kanske inte är fullt så illa ställt så fö-

rekommer det säkerligen att oskyldiga personer döms till långa fängelsestraff. Ur försvararperspektivet är det naturligt att reagera på detta, då det mest upprörande är när en klient man tror på även ”utanför tjänsten” döms. Det förekommer även mycket ofta att skyldiga personer inte döms och att försvarens uppgift, som i detta sammanhang i princip består i att kasta tvivel över målsägandens trovärdighet, upplevs som en ytterligare kränkning när försvarets linje vinner bifall på grund av de höga beviskraven.

Det finns alltså visst fog för uppfattningarna att rättsordningen varken lyckas tillhandahålla effektivt rättsskydd eller rättssäkerhet i denna måltyp. Det är troligen ett av de allvarigare trovärdighetsproblemen för rättsordningen. Att falla i att erbjuda rättsskydd mot allvarliga kränkningar av fysisk integritet, liksom att låsa in oskyldiga på långa fängelsestraff, är uppenbart väldigt problematiskt.

Detta problem och dess eventuella lösning har dock i sig, enligt min mening, väldigt lite med den rättsliga regleringen av våldtäktsbrottet att göra. Problemet börjar, och slutar, i princip med bevisfrågor. Brottsskvisiten kan aldrig bygga bort den bevisproblematik som är inneboende i brottstypen.

Den rättsliga reglering som däremot har mycket att göra med både eventuellt sänkta beviskrav och oskyldigt dömda, såväl som den i allmänhet låga sanktionsfrekvensen av ageranden som sannolikt utgör våldtäkt enligt dagens rekvisit men som inte kan bevisas, är enligt mig den övriga straffrätten och civilrätten.

Detta förtjänar en liten utveckling på relationen mellan brott mot person å ena sidan och förmögenhetsrätt å andra sidan. Det finns en ibland uttryckt uppfattning om att straffrätten handlar mer om rätt och fel, om rättvisa och om människor, medan förmögenhetsrätten handlar om att ”skriva kluriga avtal

X vidhåller sin version men medger att han under kvällen druckit upp den omnämnda whiskeyn...

som kanske lurar någon”. Att förmögenhetsrätt är den starkes rätt, medan straffrätten ska vara den utsattes skydd.

Det är förvisso riktigt att förmögenhetsrätten präglas av en viss rigor commercialis och bevisbörderegler som kan slå strängt. Vi offrar vissa gäldenärer på kreditlivets altare. I grunden har dock förmögenhetsrätten, enligt min uppfattning, en mycket högre ambition än straffrätten i att skipa materiell rättvisa i den enskilda tvisten, att handlingsdirigera samt att skapa effektivt rättsskydd för enskilda.

Det f.d. justitierådet Staffan Vängby har i en festskriftartikel beskrivit Högsta domstolens utveckling av skadeståndspraxis under den tämligen intressanta sammanfattande rubriken ”Så här får man inte göra!”. Skadeståndsrätten, liksom obligationsrätten, är flexibel. Tillämpliga normer och bevisbördor kan skapas i rättspraxis för det enskilda fallet när det behövs för att uppnå materiell rättvisa och för att handlingsdirigera. Klandervärda ageranden sanktioneras. Märten Schultz har till och med uttryckt att förutsebarhetskravet är den goda rättsutvecklingen fiende (Nya argumentationslinjer i förmögenhetsrätten, SvJT 2011 s. 989). Om man jämför med ett straffrättsligt legalitets- och bevisbördeperspektiv framstår detta som främmande.

I gränslandet mellan straffrättens ideologi, t.ex. på sexualbrottens område, och förmögenhetsrätten så finns det dock förmögenhetsbrott som bedrägeri, oredligt förfarande och ocker. Bedrägeribrottet är det brott som fått den längsta kommentaren på grund av sin komplexitet och potentiellt breda tillämpningsområde. Oredligt förfarande och ocker innehåller mer flexibla eller normativa rekvisit. Parallelliteten med avtalslagens ogiltighetsregler är stark. Straffrätt och förmögenhetsrätt möts, och kriminaliseringen av allmänt otillbörliga ageranden blir tämligen bred.

För att illustrera denna skillnad mellan sexualbrottsstraffrätten å ena sidan och förmögenhetsbrotten och förmögenhetsrätten å andra sidan kan man ta ett exempel som ibland har använts i den stundtals upprörda debatten på sexualstraffrättens område: Den rånade mannen med Rolexklockan (ursprungligen från Wennstam, Flickan och skulden?), i detta fall

i en lätt juridikmodifierad version.

En tidig morgon vandrar en kraftigt berusad man X in på polisstationen och vill anmäla ett brott. På en fest, när övriga deltagare har somnat, har person Y nämligen under knivhot avtvingat X dennes Rolexklocka. Förundersökning om rån inleds, och Y hämtas till förhör.

Y medger att han har fått X:s klocka i sin besittning, men att det inte är något konstigt med det. Han har nämligen köpt den av X i utbyte mot en flaska mycket dyr whiskey som X ville ha – främst för att det var den enda alkoholhaltiga dryck som fanns kvar i huset efter festen. X har anmält Y då han upptäckte nästa morgon att det i själva verket var en billig sort från Ukraina, och dessutom ångrat sitt fylleköp. Det är riktigt att det legat en kniv på bordet, vilket är helt normalt i den subkultur som både X och Y tillhör, men Y har absolut inte hotat X. ”Pacta sunt servanda”, säger Y, som har läst HÖK:en på distans senaste gången han satt inne.

Åklagaren tycker att det låter lite väl skumt, men tänker att om man ska lägga den historien till grund för vad som hänt så låter det ändå som att Y har gjort sig skyldig till bedrägeri genom vilseledande avseende whiskeyns värde.

X vidhåller sin version men medger att han under kvällen druckit upp den omnämnda whiskeyn, men uppfattat Y som mycket hotfull när han med kniven på bordet krävt X på betalning för whiskeyn.

Åtal väcks på två alternativa gärningsbeskrivningar, rån respektive bedrägeri, där grunden för bedrägeriåtalet är att Y i vart fall vilselett X om whiskeyns värde vid avtalsingåendet alternativt när han senare krävde ersättning. Detta har ju i princip medgetts av Y.

I detta läge invänder Y, på inrådan av sin försvarare, att X aldrig vilseletts då han var full för att ha någon rimlig uppfattning om någontings värde och i vart fall att vilseledandet inte förmådde X till rättshandlingen då han hade gett Y klockan oavsett respektive värde bara för att få mer sprit. Vidlyftig bevisning angående X:s tidigare omdömeslösa handlingar under berusning liksom starka etanolbegär förebringas.

Åklagaren justerar då åtalet till att i sista hand avse ocker, att Y genom att utnyttja X:s oförstånd alterna-

tivt lättsinne berett sig en förmån som står i uppenbart missförhållande till vederlaget.

Vidare yrkas i enskilt anspråk vindikation av klockan på förstahandsgrunden att Y inte har något avtal med X och att Y därför inte har gjort något laga fäng samt i andra hand att avtalet är ogiltigt p.g.a. avtalsrättsligt svek alternativt ocker (vilket bedrägeri respektive straffrättsligt ocker är).

Rätten konstaterar att det är ställt bortom rimligt tvivel att någon av de tre alternativa gärningsbeskrivningarna, vilka alla utgör brott, måste vara korrekt. Däremot är ingen av alternativen i sig ställda bortom rimligt tvivel. Med tillbörlig hänvisning till NJA 1985 s. 496 dömer rätten därför Y för det lindrigaste brottet, ocker.

Vad gäller vindikationstalan konstateras att Y, som bär bevisbördan för sitt påstådda fäng, inte ens har styrkt att det föreligger något avtal, varför vindikationstalan ska bifallas.

I slutet av detta förmögenhetsstraffrättsliga och civilrättsliga mål är alltså Y i vart fall straffad, om än kanske inte för det rån han eventuellt har begått, och X har fått civilrättslig upprättelse. Skillnaden mot sexualbrottsregleringen är tydlig. I detta fall hade åtalet fallit tillsammans med påståendet om räntvång. Som förmögenhetsbrott är dock mindre graverande förfaranden än räntvång, den tilltalades förklaringar i detta fall, också kriminaliserade. Skadeståndstalan, som vid sexualbrott i princip alltid grundas på kränkning genom brott (skadeståndslagen 2:3), hade genom rättegångsbalken 29:6 fallit med brottmålet. Vindikationstalan av lösöre vinner däremot framgång om svaranden inte kan bevisa ett laga fäng.

Det kanske således ligger något i den lätt populistiska "Mannen med Rolexklockan" – historien. Olika former av angrepp på förmögenhet är i större utsträckning rättsligt sanktionerade än motsvarande angrepp på fysisk integritet.

Trots detta har inga betydande diskussioner på senare tid förts om att införa alternativa sexualbrott med oaktsamhetsrekvisit (undantag Leijonhufvud) eller något allmänt normativt otillbörlighetsrekvisit. Det mig veterligen inte heller diskuterats att frikoppla civilrätten på detta område från straffrätten, på så sätt

som gäller för bättre rätt till egendom och skadestånd, där bevisbördan för olika rekvisit kan placeras och beviskraven sättas efter möjligheten att säkra bevisning. Istället packas allt fler alternativa rekvisit in i våldtäktsbrottet – trots att detta inte löser den bevisproblematik som är den egentliga grunden till svårigheterna (om våldtäktsbrottet överhuvudtaget ska behålla sin kärnbetydelse).

På sexualbrottens område måste domstolen därför döma till minst 2 års fängelse om uppsåt till otillbörligt utnyttjande av (det något vaga) "hjälplost tillstånd" anses bevisat, medan gärningen är straff- och skadeståndsfri om endast ett uppsåtligt otillbörligt utnyttjande av ett mindre utsatt tillstånd än "hjälplost" är bevisat eller oaktsamt utnyttjande av "hjälplost tillstånd". Kanske är det då inte så konstigt att domstolar ibland darrar på bevisvärderingen, att försvararen tar i för att få sin klient på rätt sida av avgrundsgränsen, samt att någon oavsett utgång med fog tycker att det blivit fel.

Inom förmögenhetsrätten tuffar den normativa rättsutveckling i rättspraxis istället på, obunden av lagstadgade rekvisit. I NJA 2005 s. 608 dömde t.ex. HD ut utomobligatoriskt skadestånd för ren förmögenhetsskada på 2,6 miljoner kronor utan direkt lagstöd, efter att ha konstaterat att svarandens medverkan till ett avtalsrättsligt svek var "kvalificerat otillbörligt" och "ett tydligt avsteg från vad som måste krävas av en kommersiell aktör". Så fick man tydligen inte göra, när det gäller pengar.

När rättsordningen samtidigt inom ett så centralt område som rättsskydd för fysisk integritet inte tillämpar de principer som inom den rent ekonomiska rätten har ansetts lämpliga och rimliga, utan enbart har ett straffstadgande med minst 2 års fängelse och strikta rekvisit att svinga halvt i blindo, så är det kanske inte så konstigt att vi har ett förtroendeproblem på området?

Olof Malmberg

T7

EU – en välgörenhetsorganisation?

När ett land blir medlem i EU medför detta konsekvenser för landet ifråga. Det flesta av dessa konsekvenser anses vara positiva. EU-medlemskapet ses i regel som något eftersträfvansvärt.

Medlemskapet ger landets varor, företag, arbetstagare och tjänsteutövare tillträde till den inre marknaden, vilket underlättar gränsöverskridande ekonomisk aktivitet. Medlemskapet gör också landets medborgare till EU-medborgare. Till och med "icke-ekonomiskt aktiva" personer får då rätt att röra sig fritt över gränserna.

EU-medlemskapet innebär också att ett flertal stöd-åtgärder blir tillgängliga för medlemslandet invånare. EU har för närvarande en omfattande katalog av stödprogram. Unionen ger stöd till miljö- och hälsoskydd, energi och jordbruk, kultur och utbildning, glesbygden, näringslivet, forskning, informationsteknik, socialpolitik och så vidare. Detta engagemang har b.l.a. orsakat att denna krönika skrivs i Antwerpen, på utbytesstudier under det s.k. ERASMUS-programmet.

Mot denna bakgrund kan man fråga sig om EU gått från att vara en rent ekonomisk union (vilket var den ursprungliga tanken med EU) till att också bli en organisation som tar ett stort socialt ansvar; en välgörenhetsorganisation?

I denna krönika kommer jag att argumentera för att svaret på den sistnämnda frågeställningen fortfarande är nej. EU måste trots allt främst ses som en ekonomisk organisation. Så gott som alla av EU:s åtgärder måste fortfarande, direkt eller indirekt, tjäna ekonomiska syften. Utrymmet för sociala initiativ är begränsat.

Denna tankegång har jag valt att gestalta med utvecklingen av den fria rörlighet för "icke ekonomiskt

aktiva" personer och den åtföljande rätten till likabehandling vad gäller socialt bistånd.

I det s.k. Trojani-fallet har EU-domstolen klargjort principen att alla unionsmedborgare som lagligen vistas i en annan medlemsstat har rätt till likabehandling med mottagarlandets egna medborgare vad gäller socialt bistånd.

Denna princip kan vid första anblicken tyckas vara ett gott exempel på hur unionen tar socialt ansvar, men riktigt så enkelt är det tyvärr inte. Nyckeln ligger i ordet "lagligen". För att lagligen vistas i en annan medlemsstat krävs någon form av uppehållstillstånd. För att få uppehållstillstånd enligt unionsrätten krävs antingen att du är en "ekonomiskt aktiv" person (t.ex. arbetstagare eller egenföretagare) eller att du är självförsörjande (dvs. du har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för mottagarlandets sociala biståndssystem och en heltäckande sjukförsäkring).

Rätten till uppehållstillstånd och likabehandling vad gäller socialt bistånd ges alltså, paradoxalt nog, i princip endast till personer som är självförsörjande. Paradoxen ligger i att personer som är självförsörjande sällan har varken behov eller rätt till socialt bistånd.

Man kan fråga sig om det överhuvudtaget är möjligt att någon anses som självförsörjande samtidigt som denne mottar socialt bistånd? I detta hänseende har EU-domstolen förklarat att unionsrätten kräver en viss solidaritet mellan medlemsstaterna och att en utvisningsåtgärd inte får vara den automatiska konsekvensen av att en unionsmedborgare söker socialt bistånd. Utvisningsåtgärder måste vara proportionerliga och hänsyn bör tas till om de ekonomiska svårigheterna kan antas vara tillfälliga.

Med detta synsätt har dock det som från början

framstod som en generell rätt för alla unionsmedborgare till likabehandling vad gäller socialt bistånd i praktiken förvandlats till en undantagsåtgärd som bara blir aktuell under korta perioder av ekonomiska bekymmer. Ett prejudikat som kan motiveras med det ekonomiskt rationella i att inte skicka hem all utländsk arbetskraft som får tillfälliga ekonomiska problem. Allt detta ur det lilla ordet "lagligen".

Ett annat närliggande exempel på hur EU:s sociala ansvar kan överdrivas genom språkliga finesser är konceptet "icke-ekonomiskt aktiva" personer. EU ger numera också "icke-ekonomiskt aktiva" personer (t.ex. en student som jag) rätt att fritt röra sig över gränserna. Också i detta sammanhang måste man dock hålla i minnet att den fria rörligheten i princip bara ges till självförsörjande personer.

Kan en person som är självförsörjande verkligen, rent språkligt, rättvisande betecknas som en "icke-ekonomiskt aktiv" person? Ett utdrag från mitt bankkonto för de senaste månaderna här i Belgien kan tyckas tala för motsatt slutsats. Även om man inte har arbetsinkomster spenderar man ju pengar. Att släppa in självförsörjande personer över gränserna kan knappast ses som en stor börda för mottagarlandet. Det är snarare ekonomiskt rationellt eftersom dessa personer kommer hjälpa till att hålla igång ekonomin i mottagarlandet. Men dessa självförsörjande personer benämns alltså i EU-kretsar fortfarande som "icke-ekonomiskt aktiva", vilket kan ge deras fria rörlighet ett skimmer av socialt ansvarstagande, trots att den i grunden kan underbyggas av rent ekonomiska motiv.

Bör vi uppröras eller bli förvånade av dessa förtäckta ekonomiska motiv kan man nu fråga sig? Jag tror svaret på denna fråga beror på hur vi ser på EU.

Om vi å ena sidan ser på EU som en organisation som bör ta ett stort socialt ansvar framstår dessa förtäckta ekonomiska motiv såklart som mycket upprörande. De undergräver hela EU:s legitimitet. Om vi å andra sidan ser på EU som främst en ekonomisk organisation så framstår dessa underliggande ekonomiska motiv snarare som naturliga.

Som nämnts ovan tror jag fortfarande att EU, de lege lata, främst är att se som en ekonomisk organisation. Varför är det så? Kanske för att det är så medlemsstaterna vill att EU skall fungera? Exempelvis har EU idag en relativt liten budget (ca 1 % av medlemsstaternas BNP) som rent faktiskt inte räcker till för flera sociala initiativ (ca 85 % av budgeten går idag till jordbruksstöd och strukturstöd till eftersatta regioner). ERASMUS-programmets konkurs kan tjäna som ett exempel på detta begränsade utrymme för sociala initiativ.

Bara medlemsstaterna kan ändra på denna situation, det är de som huvudsakligen finansierar EU. Om EU inte får mer pengar från medlemsstaterna kan EU inte ge bort mer pengar, i princip så enkelt är det. EU har mycket små möjligheter att öka sina egna inkomster.

Detta utesluter såklart inte att vi argumenterar för att EU, de lege ferenda, bör ta mer socialt ansvar. När vi gör detta tror jag dock det är viktigt att komma ihåg att initiativet till denna förändring måste komma från medlemsstaterna. Jag tror inte att roten till det onda ligger i någon form av ovilja från EU-institutionernas sida.

Mattias Karlsson Jernbäcker

T7

Den stora notarieguiden

Notarietjänstgöringen är ett ofta omdebatterat ämne på juristprogrammet. I början av utbildningen är det många som svarar ja på frågan om de vill sitta ting, på senare terminer inte lika många. Missuppfattningarna och oklarheterna kring vad som krävs för att få sitta ting är dock lika utbredda oavsett termin. PJ skall försöka sig på att ge en mer utförlig redogörelse på vad som krävs för att få spendera två år på domstolen som notarie. Men först lite bakgrund.

Notarietjänstgöring är en utbildningstjänstgöring med syftet att ge nyutexaminerade jurister erfarenhet och utbildning utöver de akademiska studierna. Under senare delen av tjänstgöringen får notarien på eget ansvar handlägga en del utvalda måltyper. I tjänstgöringen ingår viss teoretisk utbildning. Att sitta ting är ett krav för att kunna bli åklagare samt domare, det kan dock vara till stor fördel även för andra yrken.

Vissa notarieanställningar är en kombination av tjänstgöring med början (6 månader) på en myndighet och fortsättning på en domstol så kallad paketanställning. Sådan anställning finns på Kronofogdemyndigheten, Allmänna reklamationsnämnden, Migrationsverket, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården, Försäkringskassan, Lantmäteriet, Länsstyrelsen i Stockholms län eller Justitiekanslern. Även juridiskt arbete som inte förmedlats av Domstolsverket, kan till en tid av högst sex månader, vara en del av notarietjänstgöringen.

Meritvärdering

Vid beräkningen av meritvärde av meritvärde, vilket är det värde som avgör om just du får anställningen så utgör betygen grunden. I varje ämne multipliceras kurspoängen med betyget, enligt följande:

B – 1 poäng
Ba – 1,5 poäng
AB – 2 poäng

En termin på 30 hp räknas om till 20 kurspoäng. Ett AB ger således 40 kurspoäng per termin, ett Ba 30 och ett B 20 kurspoäng. Alla nio terminer skall dock inte räknas med,

25 kurspoäng eller 37,5 hp dras av innan poängen sammanställs. De poäng som dras av är de som studenten har lägst betyg i. Det finns dock vissa restriktioner till vad som får dras av. I Uppsala får följande poäng inte dras av: Terminskurs 2, 22 kp. Terminskurs 3 18 kp. Terminskurs 4, 11 kp. Terminskurs 5, 3 kp.

Vi ska försöka exemplifiera detta. Pelle har fem AB och resten Ba, han har Ba i både termin 1 samt termin 5 vilket gör att han inte har några problem med att räkna bort 37.5 hp eller 25kp. De fem AB som Pelle har ger 200 kp ($40 \cdot 5$). Därefter ger Pelles betyg som numera består av fyra stycken Ba, totalt 120kp ($30 \cdot 4$). Vi skall dock räkna bort 25 kp. Resultatet blir därför $320 - 25 = 295$ kp.

Pelle kan dock få en högre slutsumma än detta beroende på om han har några sidomeriter eller inte. För sidomeriter gäller följande: Maximalt kan sidomeriterna ge 36 kp. Pelle kan därför, som max, hamna på en summa utav 331kp.

Det finns två typer av sidomeriter, teoretiska samt praktiska. De teoretiska meriterna har två grupper som räknas olika högt. Grupp 1 utgörs dels av juridiska kurser som inte ingår i examen och inte heller har sin motsvarighet i examen, dels kurser som inte är juridiska men ändå är av värde för meriteringen.

Exempelvis, fek, nek, kriminologi, sociologi, rättssociologi, psykologi. Statskunskap eller statsvetenskap. För de senare krävs dock att man läst minst 30hp.

För 30 hp av studier i grupp 1 erhålls 6kp. 45hp ger 12kp o s v.

Grupp 2 utgörs av övriga akademiska studier som inte ingår i grupp 1, således alla högskolestudier. För dessa kurser ger 45hp 6kp, 60hp ger 12kp o s v.

Praktiska meriter utgörs av praktisk yrkeserfarenhet. Grupp 1 utgörs av praktiskt arbete med en klar juridisk inriktning. Exempelvis som jurist hos advokat eller större företag samt juridisk avdelning hos statlig myndighet eller kommun. Praktiskt arbete, grupp 2 utgörs av annat kvalificerat arbete om vilket kan sägas att det inrymmer inslag av normtillämpning. Att ha arbetat som polisman eller socialsekreterare är exempel som kan räknas till denna grupp. Arbete inom Grupp 1 i 1/2 år ger 12 kp, 3/4 år ger 18 kp o s v. Arbete i grupp 2 i 1 år ger 6 kp, 2 år 12 kp o s v.

Åter till Pelle. Pelle har arbetat på Skatteverket i 4 år under sin studietid. Eftersom Pelle endast arbetat extra så motsvarar den uppskattade tiden Pelle arbetat ungefär 1 år. Detta ger Pelle 24 kp extra. Totalt hamnar Pelle alltså på 329 kp (294+24).

Kommer Pelle få anställning som notarie?

Poängen för de olika sökande som antagits varierar visserligen en hel del från år till år. Att titta på statis-

tiken ger dock en rimlig uppfattning av vad som faktiskt krävs. Den statistik vi har valt bygger på meritpoängen för de personer som tillträder i januari 2013, alltså den senaste ansökningsperioden.

Lägsta antagningspoäng för Stockholm var 312,5 kp på Förvaltningsrätten och 317 på tingsrätten. I Göteborg var samma siffra 331 för Tingsrätten medan poängen i Skåne låg på 299,5, även det för Tingsrätten. I Falun var siffran 335 för Tingsrätten, en siffra som bör jämföras med föregående år då flera utav antagningarna inte krävt mer än 295 kp. Poängen varierar således från år till år och det enda man kan säga med säkerhet är väl att det lönar sig att inte ge upp.

Vad gäller Pelle så kan vi se att han inte bör ha några problem med att få anställning som notarie, givetvis under den förutsättningen att Pelle kan tänka sig att arbeta på fler ställen än ett.

Alexander Berglund

BAD BUSINESS

Ni känner säkert till MAQS Justice – The lawyer who fights against Bad Business. Jag såg henne för första gången i MAQS nya reklamfilm med samma namn. Det var dock inte den rättvisa och goda som fångade mitt intresse, utan mina journalistiska instinkter ledde mig istället till den mörka sidan. Den onda sidan...

Sluta hetsa över de där betygen

Det är en kall höstnatt i Uppsala. Nackhåren reser sig på mig när jag traskar med ängsliga steg förbi Carolina Rediviva och uppför backen mot slottet. I min Iphone blinkar ett meddelande från honom: ”möt mig vid kanonerna”. Det är såhär han uttrycker sig alltså – Mr. Bad Business.

Trots spaltmeter i skandalpressen om hans gyllene dagar i den pågående finanskrisen är det få journalister som faktiskt har fått en intervju med honom. Den här mannen är djupt oskön, men för er juriststudenter har jag mött Mr. Bad Business för en liten pratstund om pengar, girighet och juristkarriären.

Vilka råd vill du ge till Uppsalastudenterna?

Jag har hört att det spenderas mycket tid på det där juridiska biblioteket, jag har svårt att se vitsen med det. I den verkliga världen, där man krossar genom att slå ut alla som inte höll med dem. Och sluta hetsa över de där betygen. Att vara en high roller i Big Business handlar bara om att vara av det rätta virket, om ni missförstår mig rätt, Fröken Rasool.

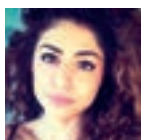
Vem är din drömklient då?

Vad är det för amatörfråga? Den som är beredd att betala för mina ovärderliga råd så klart. I de djupaste fickorna simmar de fulaste händerna som man säger. Oss emellan: goda råd är dyra, men stygga råd är skitdyra. Som en dedikerad rådgivare vill jag ju helst se mig som en integrerad del av klientens verksamhet och sett ur det perspektivet är det svårt att motstå frestelsen att ta för sig generöst av bolagets intäkter. It's a jungle out there, and daddy is hungry, Muhahahahah! (Bad Business skrattar så hårt åt detta att jag blir mörkrädd).

Hur ska man agera som blivande affärsjurist för att slippa dig?

Ja du, i biblioteket är ni ju rätt fredade törs jag lova, men jag har ett kladdigt finger i många grytor. Det är svårt att slippa mig. Det är goda år i näringslivet. Varför skulle någon vilja slippa mig? Hela världens kryllar av beundrare, men jag kan se till så att du slipper mig omedelbart! (Bad Business fräser åt mig)

Bad Business ger mig en elak blick med de onda svarta ögonen och med ens visste jag att han skulle försvinna. Ena sekunden var han där, den andra sekunden var han borta. Mina djupa frågor om hans världsbild förblir just frågor. Jag står ensam kvar i gatulampans sken och sväljer tungt innan jag börjar den långsamma promenaden nerför slottsbacken. Jag går med tunga steg till Studentkvarterets livsmedelsbutik för att handla en limpa bröd för 84 kronor, och med ens slår det mig. Bad Business måste ha passerat här på vägen hem.

Aina Rasool

T7

vinge SÖKER *sommarnotarier*

Sommarnotarieprogrammet ger en ovärderlig inblick i hur det är att arbeta som biträdande jurist. Du får också chans att lära känna Vinge som byrå och personerna som arbetar här.

Varje sommar tar Vinge emot cirka 25 stycken sommarnotarier till våra kontor i Stockholm, Göteborg och Malmö/Helsingborg. Vill du bli en av dem?

Arbetet varvas med såväl utbildning som sociala aktiviteter och du kommer att ha en egen fadder som ger dig stöd och feedback. Anställningsperioden är mellan sex och tio veckor under juni, juli och augusti.

Välkommen med din ansökan via www.vinge.se/ansok. Vi går igenom ansökningarna löpande fram till sista ansökningsdag som är den 28 februari 2013.

Följ Vinge på facebook och håll dig uppdaterad om allt ifrån lediga tjänster och praktikplatser till eventinbjudningar och aktiviteter.

www.facebook.com/vinge.se

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ

HELSINGBORG BRYSSEL HONG KONG SHANGHAI

Det finns en värld bortom de stora advokatbyråerna

– se möjligheterna som bolagsjurist

Vad ska det bli av mig efter jag tagit min juristexamen? Advokat så klart! Eller?

Kontakt dagar, seminarier med mingel och studiebesök på Sveriges största advokatbyråer. Självklart ska samtliga nytexaminerade juriststudenter bli stjärnadvokater, och arbeta med transaktionsjuridik! Eller? Det är åtminstone en bild man lätt skapar sig utifrån den marknadsföring som når oss studenter.

Redan under min första termin på juristprogrammet möttes vi studenter av de, mycket tillmötesgående, advokatbyråerna och deras intensiva marknadsföring. Det var som över en natt, från att nybakade studenter inte hade någon idé om vad de ville arbeta med när de är färdiga med sin examen, till att alla talade om karriär på Linklaters eller Vinge.

Med denna artikel vill jag belysa fördelarna med att arbeta som bolagsjurist efter examen. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att man stannar på samma bolag, eller för all del i samma yrkesroll, hela livet.

Endast cirka 20% av de nyexaminerade juriststudenterna arbetar på advokatbyråer, resterande går till bolag och den offentliga sektorn. Trots detta nås juriststudenter, i princip endast av marknadsföring om karriärmöjligheter inom de stora advokatbyråerna. Detta anser jag vara beklagligt.

Jag har själv praktiserat, under en längre tid, på en advokatbyrå och kan varmt rekommendera att ta en sådan möjlighet om den ges. Däremot valde jag att avsluta min praktik eftersom jag erbjudits en tjänst som bolagsjurist, vid sidan av mina studier på T7, på Länsförsäkringar AB.

Min tid på Länsförsäkringar har gett mig insikten om att det finns en värld bortom de större advokatbyråerna. Som bolagsjurist på ett av Sveriges största, och mest framgångsrika försäkringsbolag, kan du arbeta inom många olika juridiska discipliner, framförallt inom bank, fastighet och försäkring.

Det är här juridiken börjar eftersom du som bolagsjurist, många gånger, får möjligheten att fördjupa dig inom ett visst smalt område. Juridiken kopplas till en reell verksamhet nära dig. Du lär dig hur företaget fungerar och verkar på marknaden, vilket kan vara till fördel även om du i framtiden bestämmer dig för att exempelvis byta bana och pröva advokatyrket.

Jag insåg snabbt värdet av mitt jobb som jurist på Länsförsäkringar. Vilken juridisk eller fysisk person omfattas inte av en försäkring? Försäkringsrätten är bred och de flesta av de större advokatbyråerna samarbetar med försäkringsbolag. Oavsett var jag hamnar när jag tagit min juristexamen är de kunskaper och erfarenheter jag fått, under min tid på Länsförsäkringar, mycket värdefulla.

Mot bakgrund av ovanstående är det viktigt att se möjligheter till en framtida yrkeskarriär. Det är en god erfarenhet att kunna sitt yrke utifrån olika roller och perspektiv.

Jeanette Borgström

T7

JURISTPROGRAMMET

Efter varje termin lämnar många utav oss in våra kursutvärderingar. Vissa lägger manken till andra har redan tagit jullov. Det kan dock vara nyttigt att reflektera över saker ting även för egen del. I synnerhet när det gäller den utbildning som skall ligga till grund för det framtida yrkeslivet. Följande artiklar utgör reflektioner från redaktionen på PJ, samtliga inne på sluttampen av programmet. Kanske finns det lärdomar att ta med sig för dig som precis anlänt till Uppsalas juristprogram.

Från då till nu

Utanför fönstret faller snön och enligt kalendern närmar sig julen. Här och var ses juriststudenter sticka upp mellan raderna av festskrifter och tunga volymer om sakrätt.

Året drar sig mot sitt slut och likaså även utbildningen. Med endast ett drygt år kvar innan examen är denna termin början på slutet. Början på det stadiet då all världens juridiska kunskap skulle ligga i mina händer. Istället sitter jag minst lika förvirrad som för tre år sedan, djupt intrasslad i teorier kring tydning av avtal och över vad som egentligen avses med tolkning och utfyllnad.

För ett par år sedan, innan jag öppnat min första lagbok; innan jag hört talas om gemensam partsvilja eller utfyllande dispositiv rätt, hade begreppen tolkning och utfyllnad en helt annan innebörd för mig än de har idag. Då, under en tid då jag arbetade med arkeologi, innebar tolkning att i duggregn tyda spår i leriga gropar och att finna betydelse i en lerskärva funnen under stock och sten. Utfyllnad innebar att, med blod svett och tårar, flytta den jordhög som härstammat från flera veckors silande och borstande efter fynd, tillbaka till dess ursprungsplats.

Det finns emellertid vissa saker som inte ändrats, även om då är milsvitt från idag och grävsleven har bytts mot lag. Idag precis som då, härstammar min förvirring från ett enda stort sökande efter just det där kornet kunskap som bevisar min teori, det som styrker min tolkning av vad som skulle kunna vara sanningen.

Ett arkeologiskt fynd kan liknas vid ett avtal i det att båda är lika tvetydiga och öppna för tolkning och i

värsta fall även utfyllnad. I båda fallen tvingas tolkaren ta hänsyn till de geografiska, handlingsmässiga eller tidsmässiga aspekterna kring materialet. Att tolka material, formulera om dess otydlighet i klara ordalag, är precis lika svårt idag för mig

-juriststudenten som det var för mig som arkeolog. Nu försöker jag vända och vrida på ord för att kunna fånga exakt vad avtalsparterna menade på samma sätt som jag då kämpade för att definiera den exakta nyan sen av grå som färgade den framgrävda flintbiten. Då liksom nu funderar jag över om det verkligen finns ett korrekt sätt på vilket man kan avgöra var man ska dra gränsen mellan olika tolkningsdata, ett sätt att få all information att hänga samman och bilda en helhet.

Precis som under den där första riktigt kalla vintern här i Uppsala och precis som åren innan dess, fyllda med fynd och frågor, väntar jag denna termin på det där eureka-ögonblicket, känslan av att äntligen ha löst gåtan. Ingenting har egentligen förändrats.

Så här när snön faller och begraver allt under ett vitt täcke, är jag emellertid inte alltför besviken över att vara där jag är, inomhus mellan festskrifter och tunga sakrättsböcker med en varm kopp kaffe i handen.

Frida Jansdotter

Biträdande chefredaktör

Reflektioner på utbildningens höst

– *blir man stor på riktigt?*

Min barndoms somrar har jag, precis som min far, tillbringat i den lilla västkustbyn Heestrand.

För lite mer än sju år sedan hände det något med både min barndom och mina somrar på västkusten. Dels slutade jag gymnasiet och var väl i någon bemärkelse vuxen, dels var det dags för mina föräldrar att skaffa ett eget hus i byn och förbereda för nästa vuxna generation. Valet föll på ett fallfärdigt hus från 1870-talet nere vid havet, som väl milt uttryckt var ett renoveringsobjekt.

Ett av mina första seriösa projekt efter gymnasiet blev således att bosätta mig på västkusten för en period. På dagarna renoverade jag huset (eller nåja, rev ut allt är nog en bättre benämning) medan grannarna vänligt kom förbi och undrade om jag behövde låna tändstickor. På kvällarna pluggade jag matte för att förbereda mig för mina nationalekonomistudier i England. Det fanns helt klart en vision för framtiden, för både mig personligen och huset. Man var ung, stark och ambitiös. Man skulle lära sig och klara allt. Det man inte kunde än, skulle man ju i alla fall kunna sen, när man var ”stor på riktigt” och hade lärt sig. Sådär ”när jag blir stor” som man sa på lågstadiet, när vuxna framstod som allvetande robotar. Och det skulle ju bara ta några år från nu för mig.

Nu sitter jag sex år senare i det färdiga huset. Det är en vacker söndagseftermiddag på hösten. Jag kollar ut över det vackra, lugna havet och på det uthus jag själv byggde från grunden. Vad som har hänt här över åren är ju tydligt. När jag är här känner jag och påminns om hela projektet. Dammet i ögonen, lukten av linoljefärg, röken från kasen med murket trä och kylan en mörk decemberkväll när man lägger tak. Jag påminns om att saker tar längre tid och är svårare än man tänkte sig. Att det är värt att göra saker ordentligt från början. Att inte slarva. Att erfarna fackmän är

ganska bra att ha. Att man får se hur länge mitt uthus står pall när lugnet byts mot höststormarna från havet, som skakar huset då och då.

Men det påminner också om något annat, det påminner mig om den yngre version av mig som strax efter gymnasiet påbörjade sitt projekt ”bli stor på riktigt” på denna plats. De drömmar, föreställningar om framtiden och uppfattningar om världen som jag hade då. Att jag nu är på hösten av min universitetsutbildning, som inleddes här på västkusten med vektoralgebra (som jag sedan länge har glömt). Jag är alltså snart i mål. Det ger utrymme för reflektion över hur man har förändrats och vad man har lärt sig sedan dess.

Jag fullföljde, som ni kanske förstår, aldrig ekonomibanen. Efter kandidatexamen i ekonomi insåg jag att juridiken var min stora passion, och jag valde att följa denna. Det beslutet har jag aldrig ångrat. Att göra det som man tycker är kul tror jag fortfarande på. Att alltid försöka se det intressanta i det man gör är andra sidan av samma mynt.

Jag valde att läsa juridik och därmed även att bli jurist i en bredare bemärkelse. Vi går en utbildning som enligt min uppfattning går ganska djupt på personen. Då ni säkert är väl medvetna om den formella kursplanen och kursmålen så tänkte jag närmast reflektera över den dolda kursplanen, den kulturella processen att formas till jurist, och hur det har påverkat mig.

Under utbildningen har jag haft förmånen att få jobba en del med juridiska frågor, både på bolag och byrå. Det har tidvis varit tungt – denna helg är t.ex. den första gången i år som jag är i Heestrand. Samtidigt har det varit värdefullt för juridikstudierna att få befinna sig i praktisk kontext parallellt med den teoretiska. Juridikens teori förstås bra mot dess praktiska problem och användning.

Möjligheten att få gräva sig riktigt på djupet i vissa ämnen, oavsett om det är några få paragrafer i rättegångsbalken eller trafikskadelagen, har även fått mig att inse hur grund juristutbildningen är. Det är egentligen en översiktsskurs.

Slutligen har jag även fått se att verkligheten är långt ifrån perfekt. Man ser att enkla, men ibland allvarliga, misstag har begåtts på grund av slarv eller okunskap (försäkring och process är två bra områden för den som vill studera det tvärvetenskapliga ämnet "Hur saker kan gå åt helvete"). Verklighetens bristande perfektion är naturligtvis en lättnad då man själv knappast är perfekt, men även en påminnelse om saker man själv helst vill undvika att ställa till med.

Denna insikt, om hur grund kunskapen från juristprogrammet trots allt är och vilka problem som kan inträffa på grund av okunskap eller ett omdömeslöst misstag, har därför fått mig att fundera mycket på hur man förhålla sig till den juridiska praktiken. Den framstår närmast som lite skrämmande. Jag har inte den totala kontroll som jag eftersökt och förväntat mig ha.

Jag har därför, så ofta som möjlighet erbjudits, tagit tillfället att få råd från praktiserande jurister kring dessa frågor (möjligheten till detta erbjuds i många olika situationer: mentorer, faddrar, föreläsningar, arbetsgivarevent, alumner på alumnibanketten, familjevänner etc.). Jag har aktivt eftersökt den dolda läroplanen, hur man som jurist ska förhålla sig till den oöverblickbara, svåra och allvarliga juridiska verkligheten: Hur gör man, vad ska man göra, vad ska man inte göra?

Om man ska sammanfatta de råd jag har fått är det egentligen ganska självklara saker, men totalintrycket har varit starkt genom sin entydighet: Säg till när du inte vet. Se till att förstå när du behöver skaffa kunskap och agera baserat på god vetenskaplig metodik. Var noga. Säg till direkt när du inser att något har blivit fel – dölj inte misstag. De viktigaste egenskaperna för en jurist är ett gott omdöme och stor erfarenhet. Att kunna "Sakrätt avseende lös egendom" utantill står inte på listan.

Men, frågar man sig då, kan man överhuvudtaget utbildas i omdöme och erfarenhet? Det är väl närmast motsatsen till saker man kan lära ut? Kan vi då egentligen lära oss något på juristprogrammet om juristens viktigaste kvaliteter? Vi läser mest "Sakrätt avseende lös egendom"?

När jag nu sitter och tänker tillbaka på den yngre versionen av mig själv så tror jag dock faktiskt att vi kan lära oss en del om erfarenhet och omdöme på ut-

bildningen. Jag ser i mitt tidigare jag en person som kunde väldigt lite, men trodde sig veta väldigt mycket. Han var säker på sina snabba slutsatser, och hade en hög tro på hur snabbt och enkelt man kunde lösa saker. Han såg inte risker och möjliga problem. Han respekterade inte erfarenhet tillräckligt mycket. Han trodde att han snart skulle vara fullärd. Så fort han var stor på riktigt. Ungefär nu.

Idag kan jag förvisso lite mer, illa vore det väl annars, men det är inte den huvudsakliga förändringen jag har genomgått. Juristutbildningen har gett en grundläggande förmåga att inom vissa områden identifiera problem, risker och lösningar – vi har t.ex. "sakrättsligt skydd? – frågan" instansat i hjärnan. Men utbildningen har även gett erfarenheten av att ofta missa viktiga detaljer när man försöker lösa dessa problem – att göra helt fel – eller att helt missa problemen. Obskyra PM-ämnen har gläntat på brunslocket till fördjupningsmöjligheterna i det som i lärobokens översiktsorientering verkade simpelt (även om det specifika PM-ämnet kanske aldrig blir användbart). Förhoppningsvis har man därigenom fått lite erfarenhet av hur, när och varför man gör misstag och tillräckligt omdöme i dessa frågor för att kunna börja treva sig längs den långa vägen mot den stora erfarenheten.

När jag påbörjade mina projekt för många år sedan trodde jag att resultatet skulle vara färdigt nu. Huset är nu förvisso färdigt, men jag är inte på långa vägar den kunniga, kompetenta och "färdiga" person som jag då förväntade mig att vara idag. Jag känner mig inte "stor på riktigt" på det sätt jag förväntade mig.

Förhoppningsvis har jag dock nu lagt en grund som jag kan stå kvar på, långt efter att uthuset är bortblåst av höststormar. Den insikten är kanske den viktigaste lärdomen från juristutbildningen och dess dolda kursplan. Att bli ödmjuk inför allt man inte kan och det faktum att man aldrig kommer att kunna behärska mer än en liten del väl. Och när man inte kommer kunna allt är det istället väldigt viktigt att ha omdöme och erfarenhet nog att veta vad man inte kan?

Olof Malmberg

T7

Efter 4,5 år
*"Kan du alla lagar
utantill nu?"*

Hur orkar man nöta paragrafer i nästan fem år?

Första terminens första dag satt en stor samling ”ungdomar” i Missionskyrkans sal. Vi var en samling förväntningar, osäkerhet, spänning. Kanske hade man kunnat urskilja några tveksamma ansiktsuttryck eller tvekygga skratt efter kursföreläsarens ord: ”När man börjar läsa juridik är det som att sjunka djupt ner i leran. Hur man än försöker slita sig upp är man fast.” Introduktionsföreläsningen gjorde mig fundersam. Vad ville han ha sagt med detta? Vad är det jag har gett mig in på? Hur orkar man nöta paragrafer i nästan 5 år?

Så här efter 4,5 års studier av ”paragrafer” kan det vara på sin plats att reflektera över hur juristutbildningen har varit. Vad är det egentligen vi har lärt oss och hur väl utrustade är vi att möta verkligheten framför oss? Låt oss börja från början.

En helt ny värld

Första terminen var en märklig termin på många sätt. Förstås var man nyfiken som ett barn när man på första seminariet aldrig hade hört termen ”rekvisit”, när man introducerades till teknikaliteter som juridisk metod och olika slutledningsmetoder. Nu skrattar någon (förhoppningsvis!), men visst är det så att det enda sättet att inse hur mycket man lärt sig är att se tillbaka?

Kanske har lärarna på första terminen ett större ansvar än andra terminslärare att göra klarhet i det oklara. Som respons på mina medstudenters osäkerhet kring sitt val av utbildning gav vår första seminarielärare ett bestämt svar: ”Fortsätt läsa juridik! Den där osäkerheten kommer försvinna vartefter ni förstår

vad det är ni studerar.” För vissa var osäkerheten från första dagen obefintlig, för andra försvann den gradvis och för somliga är osäkerheten alltså en naturlig del av juridikstudierna. För mig blev det sakta men säkert klart att det var juridik som jag ville ägna mitt arbetsliv åt.

Att tänka fritt är stort. Att tänka rätt är större

Det finns oerhört mycket som man skulle kunna skriva om studietiden. Inte ens de fragmentariska minnesbilder jag har skulle rymma denna tidning. Tiden har gått mig förbi, de akademiska kvarterna är nu slut och friheten kommer snart att vara av ett annat slag. På papperet är jag fortfarande student och än så länge kan man ursäkta sig med att man är det, men om drygt en månad får jag titulera mig som jurist eller jur. kand. och då kommer allmänheten att uppfatta mig som fullfjädrad, fullärd. Då måste jag veta. Då måste jag leverera svar. I verkligheten vill man veta hur det är och många, nog så nyttiga, kunskaper blir irrelevanta.

Skillnaden mellan teoretiska studier och praktiskt problemlösande är något jag fått erfara under min uppsatspraktik. Det är en enorm skillnad att sitta på Juridiska biblioteket och hålla självdisciplinen i schack inför en salstenta och att få ett ärende eller en bunt papper på sitt eget bord åtföljt av kommentaren: ”Inkom med dina synpunkter i eftermiddag”. Fokus flyttas från den perfekta framställningen av en intressant rättsfråga till att lösa ett konkret fall som på bästa sätt tar tillvara klientens rätt. Jobbar du till exempel som advokat är det sannolikt ingen som kommer att

Din karriär, vem bryr sig?

Vi bryr oss.
Väldigt mycket.

M&A

MERGERS AND ACQUISITIONS

BF

BANKING AND FINANCE

DR&L

DISPUTE RESOLUTION
AND LITIGATION

IPC
TMT

INTELLECTUAL PROPERTY
TECHNOLOGY, MEDIA AND TELECOMS

EU
&CL

EU AND COMPETITION LAW

HAMMARSKIÖLD & Co

Box 2278 · 103 17 Stockholm · Besöksadress: Skeppsbron 42 · 08-578 450 00
www.hammarskiold.se

söka upp dig för att de vill veta alla detaljer kring den genialiska idé som vi på utbildningen kallar "Ekelöfs amöba". Det är inte heller någon som behöver information om hur ett problem skulle kunna lösas ifall omständigheterna var annorlunda eller hur lagtexten borde se ut i ett bättre rättssamhälle. Detta beror naturligtvis på vilken specifik yrkeskategori vi kommer att tillhöra. Men det arbetslivet generellt sett förväntar sig av oss är att vi, utifrån faktiska och relevanta omständigheter, ska kunna presentera en konkret lösning.

Att på det teoretiska planet tänka fritt är stort, men att tänka "rätt" måste vara större.

Att på basis av ett visst antal omständigheter argumentera för en lösning på ett problem är något som utbildningen i viss mån har lärt oss. Det mesta av seminarieverksamheten bygger på faktiska, om än fiktiva, fall. För att komma fram till en lösning krävs argumentation och stöd i rättskällorna. Ibland finns det inte ett entydigt svar på en fråga och att komma till en sådan slutsats kan också vara ett "svar" på ett problem. Problemet kanske är oreglerat och lagstiftaren bör därför överväga ny reglering.

Bland det viktigaste vi lärt oss på utbildningen – enligt min mening – är att söka information och på basis av tillgänglig information argumentera för en lösning på ett problem. Om syftet med utbildningen hade varit att ge oss chansen att ingående studera den materiella rätten på 4,5 år, då är syftet gravt förfelat. Visst har vi lärt oss oerhört mycket inom olika rättsområden,

men fullärda blir vi aldrig, och kanske är just detta tjusningen med att läsa juridik.

De "hantverksmässiga" kunskaperna är minst lika viktiga som de materiella kunskaperna. Lite förenklande skulle man kunna hävda att utbildningen försett oss med en känsla för vad juridiska problem kan handla om och hur man går tillväga för att lösa dem. Mycket mer än teknisk juridik

PBL-modellen (problembaserat lärande) är något som juristprogrammet i Uppsala verkligen ska ha eloge för. Jag tror det är det effektivaste sättet att lära sig och en sådan verksamhet liknar mer det verkliga juridiska "hantverket" än en undervisningstyngd utbildning. En annan verksamhet som jag tror väsentligen skulle berika juristutbildningen är om den frivilliga praktiken under sista terminen gjordes obligatorisk. Jag är medveten om att det finns problem med detta. I relation till antalet juriststudenter är det få arbetsplatser i Uppsala-området som skulle ha möjlighet att ta emot praktikanter, och att studenter skulle "tvingas" pendla till andra orter torde inte vara ett uppskattat alternativ. Och bristen på resurser talar sitt eget språk.

Men bortsett från detta kan jag inte se några principiella hinder mot att ha en obligatorisk praktikperiod. Praktiken skulle kunna förläggas så som den frivilliga praktiken är nu, i anslutning till uppsatsskrivandet. Det skulle utgöra en brygga mellan studieliv och arbetsliv. Det skulle ge oss en uppfattning om eller bekräftelse på vad juristers vardag i verkligheten kan handla om. Det skulle ge en signal om att våra

Tack för att du besökte vår monter på årets Kontaktdag!

Det är krävande att arbeta på en affärsjuridisk byrå – men det är också oerhört roligt och utvecklande. På Gernandt & Danielsson får du arbeta med spännande klienter och avancerade arbetsuppgifter i en internationell miljö.

Vi har tre år i rad utsetts till årets advokatbyrå av klienterna. Vi strävar efter att vara den mest attraktiva arbetsgivaren inom affärsjuridik för unga jurister.

Information om vårt erbjudande till dig som student, bland annat om hur du ansöker om tjänst som biträdande jurist och sommarnotarie, samt om praktik, finns på www.gda.se. Observera att sista ansökningsdag för våra sommarnotarietjänster är måndagen den 11 februari 2013.

Välkommen att höra av dig!

Gernandt & Danielsson

www.gda.se

Vad är det ni läser på juristprogrammet?

kunskaper är värda något, att det teoretiska faktiskt behövs.

Kanske kunde man börja med att satsa på studiebesök om det är mindre resurskrävande.

För att inse värdet av praktisk erfarenhet måste man inse skillnaden mellan de teoretiska studierna och det praktiska arbetslivet. Med detta sagt vill jag inte förminska värdet av teoretiska studier. Det kommer att vara centralt också i arbetslivet. Men en arbetsdag kan handla om så mycket mer än ren teknisk juridik. Sysselsätter man sig exempelvis med fastighetsrätt får man lära sig långt mer än jordabalkens felregler och inhämtande av sakkunskap inom exempelvis byggt teknik kan bli aktuellt. Åtminstone inom humanjuridiska verksamhetsområden blir det viktigt att kunna handskas med olika människor, att inte sväva ut i akademiskt "fritänkande" utan hålla sig pedagogisk, empatisk och stabil. De materiella kunskaperna är inte nog.

Vad icke-jurister inte vet om jurister

Bland bekanta får jag ofta frågor som "Vad är det ni läser på juristprogrammet?" eller "Kan du alla lagar utantill nu?". Och säkert har fler än jag träffats av påstående "Du som är jurist...". En inte alltför sällsynt föreställning bland icke-jurister är att lagen är "svartvit" i den bemärkelsen att man enbart utifrån lagtexten kan säga hur någonting är eller om något är rätt eller fel ur juridiskt perspektiv. Så kan vara fallet, men under utbildningen har vi lärt oss att det ofta behövs tolkning och argumentation innan man kan komma

fram till en slutsats om rättsläget. Att lagtexten nämner att oskäligen avtalsvillkor kan leda till att ett avtal ogiltigförklaras kräver tolkning av termen "oskälighet", och då är omständigheterna i det enskilda fallet avgörande. I avsaknaden av legaldefinitioner måste stöd hämtas ur förarbeten och rättspraxis.

Att veta var man kan hitta stöd för tolkningen är kanske juristens mest användbara verktyg. Lagtexten är ofta tyst.

"Fortsätt läsa juridik!"

Det känns mycket märkligt att lämna denna bekanta värld av självstudier, tentaångest, PM-skrivande och betygshets. I denna studentkultur har man blivit inlemmad, ofrivilligt eller inte. Med vemod, viss saknad, och stor lättnad lägger jag snart juristprogrammet bakom mig. En värdefull och minnesvärd studietid har det varit.

Sista terminen går mot sitt slut, och jag är inte bara en värld av kunskap rikare utan också många erfarenheter och upplevelser rikare. Nu är vi inte längre ett gäng ungdomar med diffusa drömmar om ett liv som jurist. Nu när jag själv snart blir inslussad i en annan verklighet och vardag vill jag ge alla säkra och osäkra studenter min gamla seminarielärares enkla uppmaning: "Fortsätt läsa juridik!"

Sara Ebersson
T8

Utbyte i Maastricht

Mitt utbyte skulle bli ett perfekt halvår i ett USA där en ny president skulle väljas, sportevenemangen alltid levererar och flottig snabbmat skulle finnas i överflöd till ett billigt pris. Istället hade jag oflyt vid lottningen och hamnade istället i södra Holland, i en stad som endast är känd för att vara platsen för undertecknandet av ett numera förlegat fördrag. Så tokigt har det dock inte blivit ändå, vilket jag tänkte berätta lite om i detta brev från kontinenten.

Flottig mat finns det knappast för lite av här nere. Gränsen till Belgien går knappt 5 km från stadskärnan, så kulturen är ganska influerad av grannlandet. Pommes frites serveras till alla maträtter, och får man inte nog så kan man äta enbart pommes i en gigantisk strut toppad med en massiv klick majonnäs. Struten är faktiskt en vanlig lunchrätt här, och inte någon kladdig variant av nattamat även om det förekommer. Har man fortfarande ett sötsug kvar kan man klämma en belgisk våffla eller några friterade frikadeller som snacks.

Sportevenemang har det också blivit en del av. Kanske mer än vad ett utbyte i USA hade

givit, där en lockout förstört en säsong av fantastisk NHL-hockey. Städer som Eindhoven, Amsterdam och Dortmund är bara någon timme bort med tåg och lag som Ajax, PSV och Real Madrid har gått att beskåda. Även om den holländska fotbollsligan inte är den bästa i sitt slag, så är fotbollsintresset enormt. Det märks inte minst på universitetets fotbollsförening Red Socks som har sex stycken lag i det holländska amatörseriesystemet. I anslutning till fotbollsplanerna här finns en obligatorisk pub för alla lag i Maastricht-området. Som vinstbonus utlovas därför en öl av tränaren inför varje match. Några har det i alla fall blivit under säsongen.

Hur svårt har det varit att lära sig holländska kanske någon undrar? Det vet jag faktiskt inte. I ett land där 60-åriga kassörskor på snabbköpet snackar bättre engelska än en själv har det inte känts lönt att lägga tid på att lära sig lite av ett nytt språk. Skönt är väl det. I skrift finns visserligen många likheter med svenskan, men i tal så låter många värre än skåningar och danskar till lätet. Istället har man kunnat slipa på sin engelska, vilket har behövts då de flesta studenter här är väldigt duktiga i och med att de har läst hela sin grundutbildning på engelska istället för holländska. Behärskar man tyska sedan innan, är Maastricht ett

En riktig höjdare med plugget har varit att ekonomerna från Uppsala för en gång skull måste plugga

perfekt ställa att slipa även på den. Andelen tyskar upplevs vara kolossalt och flertalet holländare talar också språket flytande.

Utbildningen i sig har varit intressant. Närheten till Bryssel gör såklart att mycket fokus ligger på EU. Tilliten till det överstatliga samarbetet är på topp bland studenter och personal, med undantag för en nästintill konspiratorisk professor och en lokal coffeeshop-ägare som vill driva en diskrimineringsprocess till högsta instans. Det senare har sin grund i att Maastricht är en av de första städerna i Holland som försöker avskaffa drogturismen i landet genom att införa ett krav på att coffeeshop-kunder ska registrera sig hos en myndighet för att få röka lite jazztobak. Ett tydligt tecken på att Holland svänger ganska kraftigt på en skala över att vara liberalt. Där Maastricht är mindre liberalt än övriga Holland tar man igen på andra håll. Den fint bevarade staden består av bevarade ruiner, fina hus och kullerstengator i överflöd. Därtill finns 22 stycken kyrkor, vilket är väldigt många med tanken på att staden inte är mycket större än Uppsala. Många av kyrkorna har därför gjorts om till allt ifrån universitetsbyggnader, lyxhotell, bokhandel, café och även till gym.

En riktig höjdare med plugget har varit att ekono-

merna från Uppsala för en gång skull måste plugga. Studietempot för ekonomerna har vid många tillfällen varit högre än för juristerna. Åtminstone har det framstått som det. Möjligen kan det ju vara så att de bara inte är vana vid att plugga överhuvudtaget?

Någon hemlängtan har det inte blivit ännu och kulturkrockarna har varit väldigt få. Likheterna är kanske desto större när man befinner sig i Geert Wilders hemprovins och samtidigt kan läsa på nätet om att SD plockar tvåsiffrigt i de senaste opinionsundersökningarna. Samma elände överallt. Även om SD kanske spelat bort sig lite efter en klassisk videogranskning. I sin helhet har utbytet varit utmärkt trots att det inte blev vad jag hade tänkt från början, så även om du inte får ditt förstahandsval – våga dra.

Niclas Lindblad

T7

**Du kan allt om reklamation
vid kontraktsbrott.**

**Men vet du vilka andra musikstilar
som ofta influerar groove metal?**

En av våra delägare har vunnit VM i curling. En biträdande jurist registrerar teater och en annan extraknacker som DJ. Vad brinner du för?

Lindahl är en av Sveriges ledande advokatbyråer och vi växer snabbt. Vi har tagit oss hit genom att kombinera jobberfarenhet med kunskap hämtad från världen utanför kontoret – där affärer görs. Därför söker vi dig som kan och vet saker även utanför affärsjuridiken. Du som i slutänden kan visa oss och våra klienter vad riktig specialistkunskap är.

Besök oss på lindahl.se/karriar och facebook.com/lindahllkarriar

Intervju med Emma Brolund, projektledare på Lawline Uppsala

Berätta lite om vad Lawline gör?

- Den huvudsakliga delen består av att medlemmarna ger juridisk rådgivning via vår hemsida www.lawline.se. Lawline har funnits sedan 2004, och det började med att ett par studenter på Stockholms juristprogram ansåg att det var för lite praktiska inslag på utbildningen. De startade därför en hemsida där allmänheten kunde skicka in sina juridiska frågor. I takt med att detta blev mer och mer populärt så rekryterade man fler studenter och efter det så har det bara växt. Idag är vi ca 200 aktiva rådgivare utspridda på alla Sveriges juristprogram. Verksamheten har utvecklats och idag arbetar vi aktivt med att knyta samman Lawlinemedlemmarna med eftertraktade arbetsgivare. I dagsläget är våra samarbetspartners Familjens jurist, Vinge, Baker & McKenzie, Carler och Linklaters.

Om det huvudsakliga syftet varit att studenterna skall ges möjlighet att svara på frågor så får jag känslan av att det numera även är ett stort hjälpmedel för allmänheten?

- Absolut, det är ju en win-win situation, dels är det till för allmänheten så att de skall kunna få tillgång till gratis rådgivning, men framförallt så är det givetvis till för studenterna så att de skall kunna få en mer praktisk anknytning till juridiken. Det är ju trots att relativt svårt att få praktisk erfarenhet för juriststudenterna, i synnerhet för studenter på de lägre terminerna. Av detta skäl så är Lawline en väldigt bra inskolning till arbetslivet. Och det ska även sägas att det är ganska stor skillnad mellan arbetet som rådgivare hos Lawline jämfört med de case vi har på våra seminarier i Uppsala. Hos Lawline handlar det mer om att vara kort, koncis och lättfattlig i sina svar, det handlar inte om stora rättsutredningar, utan snarare om att skriva svar på ett enkelt och tydligt sätt så att allmänheten förstår.

Det är ju otroligt viktigt, framförallt i det framtida arbetslivet

- Ja verkligen, och det är ganska svårt, det märker man ibland på nya rådgivare, det här är ju något som vi aldrig fått träna på under programmet. Det är definitivt någonting som är av vikt i det framtida yrkeslivet. Och det är ju aldrig fel att börja tidigt.

Vad är det för typer av frågor i frågebanken på hemsidan?

- Vi har 17 000 besvarade frågor publicerade inom alla rätts-

områden. Mycket är familjerätt men även fastighetsrätt, hyresrätt och vi får även in en del bolagsrättsliga frågor

Om man googlar en juridisk fråga så kommer det ofta en träff på Lawline. Finns det folk som nyttjar Lawline?

-Ja, vi har drygt 90 000 unika besökare varje månad. I och med att alla svar finns sparade på hemsidan så kan man enkelt hitta svar på sin rättsfråga direkt på hemsidan. Vi får också in drygt 700 nya frågor varje månad, så det är väldigt många som använder sig av tjänsten. Det ser jag som ett gott betyg.

Men Lawline har fler förgreningar än bara rådgivarfunktionen?

-Det stämmer. Lawline erbjuder även medlemmarna extrarbete hos våra en del av samarbetspartners och andra juridiska arbetsgivare genom ett nära samarbete med ett bemanningsföretag. Så visar man framfötterna, svarar på mycket frågor och håller en hög nivå då kan man få möjlighet att jobba extra. T e x så har vi en studentpool här i Uppsala hos familjens jurist med 3 studenter från Lawlines nätverk.

Hur sker den här rekryteringen? Är det ni på Lawline som gör den eller är det företaget/byrån?

- Nej, det är vi. Om t e x Familjens jurist har ett behov av extrapersonal då plockar vi ut ett antal studenter som är intresserade av familjerätt som får jobba extra ur vår grupp i Uppsala. Därefter så sätter vi ihop ett schema för dem, så det är ju en väldigt bra möjlighet, dels att förvärva extra arbetslivserfarenhet samt att få ihop lite extra pengar.

Vid sidan om detta så är en stor del även våra events. Som rådgivare på Lawline så får man gå på exklusiva events med våra samarbetspartners. Vi försöker att ha ett event per termin med alla sponsorer. Eventen brukar vara väldigt uppskattade. Det här inslaget tycker jag är otroligt positivt eftersom man får en praktisk anknytning till studierna och möjlighet att knyta värdefulla kontakter redan under studietiden. Den positiva inställningen gäller givetvis även för arbetsgivarna som ser Lawline som en naturlig rekryteringsplatsform med studenter som faktiskt praktiserar juridik och inte bara studerar den. Att vi dessutom tagit in Familjens jurist gör att vi breddat oss och kommit bort lite ifrån den här läsningen till enbart affärsjuridiska byråer som ofta är tydlig (i marknadsföringen) under utbildningen. Det känns som att de flesta

Det är ett nationellt nätverk...

föreningar går i den riktningen, man vill inte längre ha endast de stora affärsjuridiska byråerna, titta bara på årets upplaga av kontaktdagen. Dessutom så får vi ju in otroligt mycket familjerättsfrågor vilket gör det naturligt att samarbeta med Sveriges största familjerättsligabyrå.

Hur sker rekryteringen av rådgivare?

Den sker genom hemsidan, man anmäler sig genom att klicka på "bli en av oss" och därefter väljer man i ett användarnamn samt fyller i sin mailadress varpå man blir registrerad. Därefter kommer ett mail till projektledaren som sedan går igenom uppgifterna, cv, betyg e t c. Sedan återkommer vi till den sökande och om personen uppfyller kriterierna så får man besvara två testfrågor och träffas för en intervju. Under intervjun går vi igenom vad den sökande gjort tidigare samt varför han eller hon vill bli medlem, och förhoppningsvis så blir den sökande antagen.

Lawlines nätverk finns ju på alla Sveriges juristprogram. Samarbetar ni mellan de olika städerna?

Absolut det gör vi, det är ett nationellt nätverk, vilket är en skillnad från t e x Projure som endast finns lokalt i Uppsala. Vi finns på alla orter där juristprogrammet finns. Vi har därför en gemensam organisation.

Ok, så att vara med i Lawline kan alltså vara ett bra sätt att få lite inblick i hur de andra juristprogrammen ser ut och fungerar?

Absolut, vi har regelbundet träffar oss projektledare emellan där vi diskuterar exempelvis möjligheterna att utveckla nätverket och vad man kan göra för att förbättra Lawline. I den delen så man ganska bra insyn i hur de studerar på andra orter och jag tror även att det är en del i utvecklingen med Lawline. Tidigare har det bara varit fokus på att man svarar på sina frågor, man sitter hemma på sin kammare i princip. Idag är det inte längre så, utan vi har events inte bara med våra sponsorer utan även tillsammans med våra studentrådgivare i andra städer. Det här är givetvis en väldigt positiv utveckling. Vi hade t e x ett större event här i våras, även den mycket uppskattad, där studenterna fick möjligheten att träffa och lära känna studenter från andra städer. Jag tror att man säkerligen har en hel del gemensamt med andra som söker sig till det här nätverket, så det är roligt.

Ni har även ett nytt projekt på gång med tidigare alumner,

ett så kallat mentorskapsprojekt?

Ja precis det stämmer. Eftersom Lawline har funnits sedan 2004 har vi många alumni medlemmar som numera arbetar hos intressanta arbetsgivare. Tanken är att skapa ett mentorskapsprojekt av det mer avslappnade och öppenhjärtiga slaget. Vi planerar att lansera detta i början av 2013.

Hur kommer detta att se ut i praktiken?

Praktiskt kommer de medlemmar som vill att bli tilldelade en mentor som är verksam inom det yrkesområde man själv är intresserad av. Därefter ska de guida studenterna i olika frågor. Det kommer dessutom att finnas ganska stor frihet att utforma det där som studenten själv vill. Man kanske bara vill att det ska vara en lunch då och då eller så vill man att det ska vara mer konkret, med t e x hjälp med studierna. Eventuellt kommer det kombineras med föreläsningsserier. Syftet är som sagt att vi vill fortsätta förbättra studenternas anknytning till arbetslivet, det är den grundläggande tanken med Lawline.

Hans-Christian Walderstedt kommer att vara huvudansvarig för detta projekt inom Lawline. Och i och med att det var en idé som kläcktes i Uppsala så kommer vi att starta verksamheten här och i Stockholm för att sedan eventuellt bygga vidare i de andra städerna. Det ska bli väldigt roligt.

Mentorskapsprojektet lanseras till våren 2013.

Avslutningsvis - varför ska man bli rådgivare hos Lawline?

Du får möjlighet att praktisera juridik på riktigt i ett tidigt stadium. Så fort man tenderat T3 är man välkommen att ansöka. Man får chansen att omsätta sina teoretiska kunskaper i praktiken det är ju det främsta syftet. Träna konsultrollen helt enkelt. Man får även chans att knyta viktiga kontakter med framtida arbetsgivare och kollegor via evenen och så klart att det är en merit.

Så är man är genuint intresserad av juridik och konsultrollen, då tycker jag att man ska skicka in en ansökan till oss!

Alexander Berglund

Är du vår nya sommartrainee?

Varje sommar erbjuder vi ett 30-tal studenter möjligheten att prova på arbetet som affärsjurist vid något av våra kontor i Sverige.

Under det sex veckor långa sommartraineeprogrammet kommer du att få en värdefull insyn i byrån genom att arbeta med de ärenden som inkommer till den verksamhetsgrupp du arbetar inom och delta i det specialanpassade utbildningsprogrammet. Det nära samarbetet med dina kollegor och faddrar ger dig det stöd och den feedback du behöver för att växa professionellt. Utöver arbete och utbildning finns många möjligheter att utvecklas ytterligare, genom exempelvis föreläsningar, case-övningar och inspirationsföreläsningar av klienter. Därutöver finns en rad sociala aktiviteter som gör att du snabbt får en känsla för både jobbet och för oss som arbetar här.

Rekryteringen till programmet pågår under början av 2013. Du som söker ska ha läst minst sex terminer på juristlinjen. För oss är din personlighet minst lika viktig som goda formella meriter.

Ansökan görs via vår hemsida, www.mannheimerswartzling.se/karriar. Sök till det kontor du helst vill arbeta på. Kan du tänka dig flera kontor ange det i ditt personliga brev.

**MANNHEIMER
SWARTLING**

Utmana dig själv och Sveriges
juridikstudenter om titeln

Svensk mästare i juridik 2013!

§M
SVENSKA JURIDISKA
MÄSTERSKAPEN

Anmäl ditt lag senast
den 13 februari
www.smijuridik.se

Jag ska
besegra dig!

SVENSKA JURIDISKA MÄSTERSKAPEN
PRESENTERAS AV

MANNHEIMER
SWARTLING

FRÅGESPORT

Frågesporten förstärker i PJ och som vanligt är det straffbart att använda sig av tekniska hjälpmedel.

1. En riksdagsman anmäls av polisen efter att bl a ha förolämpat en skyddsvakt vid riksdagen. Enligt anmälan skall riksdagsmannen ha hotat vakten genom att spotta och göra grymtande grisljud. **Vem var detta?**

- A Lars Isovaara (SD)
- B Jimmy Åkesson (SD)
- C Erik Almqvist (SD)
- D Kent Ekeröth (SD)

3. Vad menas med att en dom är exigibel?

- A Domen har vunnit laga kraft
- B Domen är verkställbar
- C Domen är felaktig
- D Domen har inte vunnit laga kraft

5. Skolverket har åter igen gått ut med råd och anvisningar till skolor och rektorer om vad som gäller för avslutningar i en kyrka. Det här har orsakat en livlig debatt om religionens plats i skolan. **Men vad heter skolverkets generaldirektör?**

- A Ulf .P Lundgren
- B Mats Ekholm
- C Anna Ekström
- D Per Thullberg

2. Uppsala universitet grundades år 1477 och är därmed Nordens äldsta universitet. **Men vilken är Uppsalas äldsta nation?**

- A Upplands
- B Stockholms
- C V-Dala
- D Snerikes

4. Bostadsbristen i Uppsala har tilltagit mer och mer de senaste åren. **Vilken nation har flest bostäder och är därmed den nation som är fördelaktigast för en nybliven bostadssökande student att gå med i?**

- A Norrlands
- B V-Dala
- C Snerikes
- D Gotland

6. För några veckor sedan röstade Sverige ja till att Palestina gavs status som observatörsstat i EU. Det kan dock vara svårt att hålla reda på vilka länder som faktiskt är medlemmar.

Vilket av dessa är ett medlemsland i EU?

- A Serbien
- B Slovenien
- C Norge
- D Schweiz

7. Tv-serien Solsidan handlar om ett antal personer bosatta i Saltsjöbaden i Stockholm. Saltsjöbaden är dock känt även för andra saker än Ove Sundbergs framfart på orten. **Vilket rättsområde handlade det så kallade Saltsjöbadsavtalet om?**

- A Konkurrensrätt
- B Arbetsrätt
- C Hyresrätt
- D Obeståndsrätt

8. Pacta sunt servanda är antagligen den viktigaste principen i svensk avtalsrätt. Beroende på vad man avtalar om krävs dock olika former för att avtalet skall vara bindande. **Vad kallas ett avtal som är bindande oavsett i vilken form det har ingåtts?**

- A Onerösa
- B Generösa
- C Benefika
- D Konsensualavtal

9. Allt fler svenskar lämnar turistparadiset Thailand för att istället ta sig över Atlanten och besöka USA. **Vad var upphovet till kravallerna i Los Angeles 1992?**

- A En gravid kvinna misshandlades av trafikpoliser
- B Fyra Polismän frias för en misshandel.
- C Rodney King frias för en misshandel.
- D Kalifornien beslutar om höjda skatter

10. Onoff, Expert och Saab är alla exempel på större företag som gått i konkurs de senaste åren. Vad krävs egentligen, som minst, för att skydda sin egendom när man köpt något av det konkursdrabbade företaget, alltså, **hur uppnår man sakrättsligt skydd?**

- A Man måste fysiskt förflytta egendomen från konkursföretaget till sin egen egendom
- B Man måste gå ut i tidning eller liknande med att egendomen befinner sig hos konkursbolaget.
- C Man måste skära av konkursbolagets rådighet över egendomen.
- D Man måste meddela konkursbolagets förvaltare om att man gör anspråk på egendomen.

SVAR:

Fråga 1: a) Fråga 2: d) Fråga 3:
Fråga 4: b) Fråga 5: c) Fråga
6: c) Fråga 7: d) Fråga 8: b)
Fråga 9: b) Fråga 10: b)

Ordföranden

”...nog finns det mål och mening i vår färd - men det är vägen som är mödan värd.”

För ett år sedan vid den här tiden var jag på sluttampen av T3 (a.k.a. väggen) och hade just valts till Juridiska föreningens ordförande för kommande verksamhetsår. Det kändes häftigt, roligt och stort att veta att jag snart skulle kliva på uppdraget som högsta höns i Sveriges äldsta Juridiska förening. Samtidigt kändes det pirrigt, nervöst och helt jävla orimligt. Skulle jag – som knappt avklarar 3 terminer i den här staden och bara innehaft två fjuttiga ämbeten – helt plötsligt steppa upp och chefa över hela föreningens verksamhet? Skulle jag helt plötsligt vara nyllet utåt för en organisation med tusentals medlemmar, och ett hundratal smarta och duktiga ämbetsmän? Trots min grundmurade övertro på min egen förträfflighet hade även jag mina tvivel på om detta verkligen var rätt och riktigt. Vad fan hade jag givit mig in på?

Allteftersom jag kom in i mitt nya uppdrag konstaterade jag dock att det ju faktiskt var en ständigt växande framgångsmaskin jag blivit utvald att vara ordförande för. En förening som Sveriges bästa juriststudenter slåss om att få jobba gratis för, en förening som ständigt lockar nya spännande samarbetspartners, en förening med både lång historia och milsvida framtidsutsikter men framför allt en förening med aldrig sinande anda av glädje, kärlek och kamratskap. 2012 skulle visa sig bli ett magiskt år!

Under året har föreningen som vanligt levererat Uppsalas bästa klassfester, genomfört förstklassiga events med advokatbyråer, sålt en herrans massa billig kurslitteratur, spelat fotboll och innebandy, styrt upp fantastiska Receveckor för både vår- och höstterminernas T1:or och stått värd för en fantastisk bal. Medlemmarna har även kunnat njuta av en proffsig kontaktdag på UKK, galet roliga Nordiska veckor, fika på Jontes och inte minst en alltid aktuell medlemstidning. Föreningen har alltså fortsatt med en massa vinnande koncept av och för juriststudenter, men det har också hänt nya grejer, exempelvis:

- Vi har äntligen fått nya kontorslokaler i Clasonska gården, och ämbetsmännen får därför förutsättningar att göra ett ännu bättre jobb under trevligare former.
- Vi har påbörjat iordningställandet av en fräsch lounge på Jontes Stuga, vilket kommer innebära mer plats för umgänge såväl på dag- som kvällstid.
- Gemenskap har bevisat att Zlatanmatcher avnjuts allra bäst på stugans övervåning, featuring goda snacks, god dryck och goda JF-vänner.
- Vi har genom en omfattande utredning tagit de första stegen mot att eventuellt bli en egen studentkår(!)

Jag vill tacka min styrelse för ett fantastiskt jobb under året. Tack till Andreas Strandberg och Sanna Lindberg. Tack till Teodor Törnqvist och Simon Jisander. Tack Yousef Chakir, Sandra Ekström och Frida Bengtsson och tack Seiran Sinjari! Kanske än viktigare är det att tacka alla duktiga ämbetsmän och alla härliga medlemmar! Av platsbrist nämner jag inte er alla vid personnamn, men shit vad roligt vi haft under året – stort tack för det!

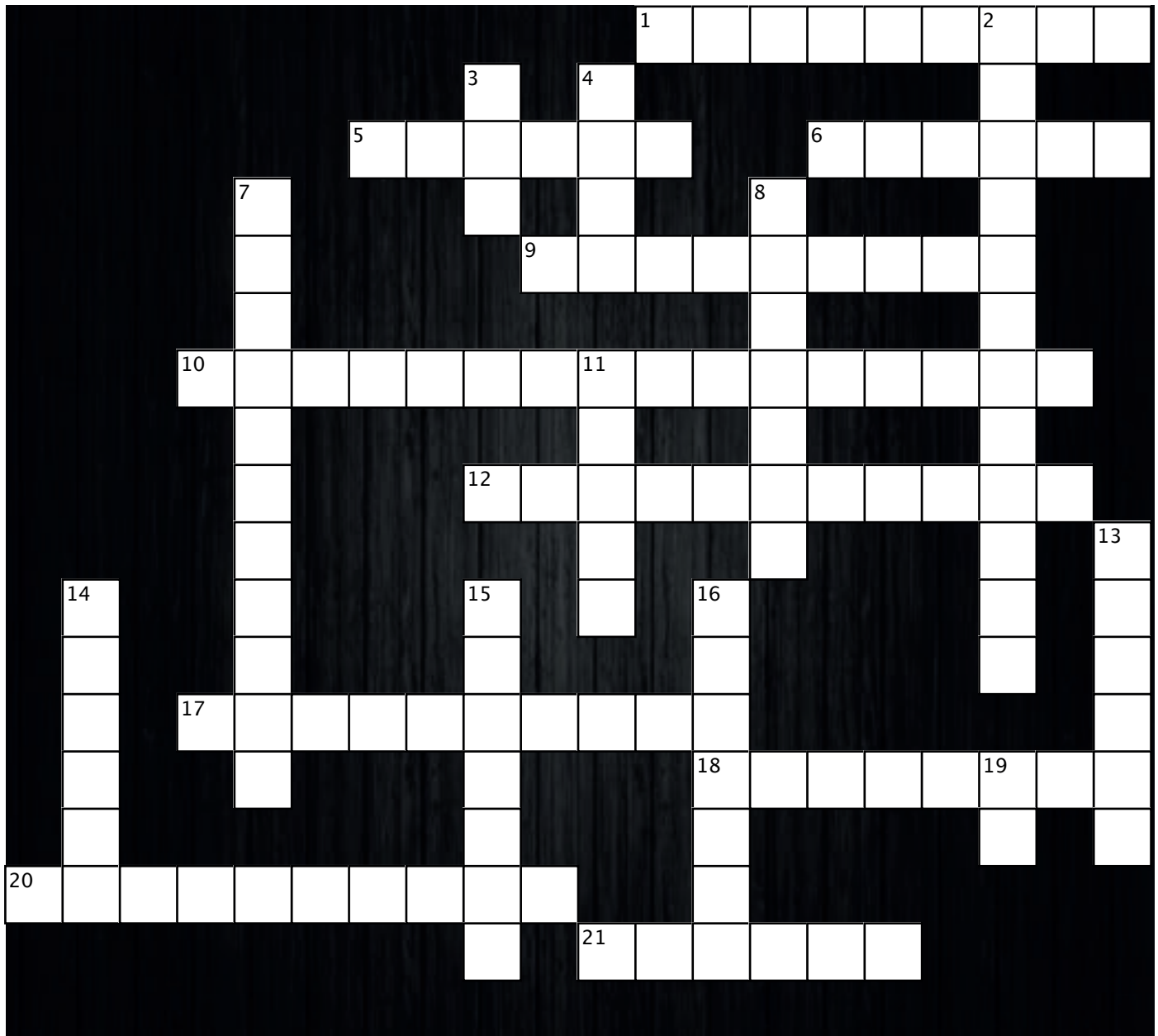
Det är inte utan visst vemod jag kommer lämna över ordförandeklubban vid årsskiftet, men jag hyser inga som helst tvivel om att även nästa år kommer bli en framgång. Det är nämligen vi allihop tillsammans som utgjort Juridiska föreningen 2012, och det är vi tillsammans som kommer ta föreningen vidare in i framtiden.

Tack för att jag ha fått vara er ordförande – I’ve had the frickin’ time of my LIFE!

David Callermo

Ordförande Juridiska Föreningen i Uppsala

KORSORD

Vågrätt

1. Nytt tillhåll för JF?
5. Uppsalabaserad konstellation som stannar kvar i ettan?
6. Tidigare chefredaktör för Harvard Law review, samt ord för tillfällig byggnad?
9. Kunde varit bostad för juristprogrammet?
10. Finns på Värmlands?
12. Ger en försenad PM-inlämning?
17. Blir professorn när lönen inte räcker till?
18. Sämre än PJ?
20. Kallas pendeln mellan Uppsala och Stockholm?
21. Får inte juriststudenter antagna efter 2009?

Lodrätt

2. Kom inte in på jurisprogrammet?
3. Antal år tills 00 är legalt?
4. Person som övergått till domarbanan?
7. Lärare besatt av träning?
8. Gör juriststudenter från Stockholm?
11. Har Josef Fritzl i källaren?
13. Krånglar på JB?
14. Bidrar läkaren med på tredelad tillställning?
15. Krävs av advokaten?
16. Klädsel på Ångströms, samt användbar under recceveckan?
19. Har bristande kvaliteer?

Studierådet

Nedskärningar på universitetet

Besparingar! Juridiska fakulteten stoppar sin expansion av juristprogrammet. Fakulteten ämnar minska antalet antagna per termin från dagens 250 till 200 med start nästa termin!

Varför valde du att studera juridik?

Daniel Wernstedt håller i samarbete med studierådet under ett antal onsdagskvällar en seminariserie med inbjudna yrkesverksamma jurister som fokuserar på värderingars betydelse för karriärsvalet. Låter det intressant? Kolla in Studierådets facebookside för att få veta mer.

Studierådets projekt tillsammans med Studenthälsan

syftar till att skapa ett bättre arbetsklimat för studenterna med mindre studierelaterad stress. Av höstterminens tre tillfällen återstår ett 27 november och ett sista 10 december. Under vårterminen kommer tre ytterligare tillfällen att anordnas. Håll utkik efter uppdateringar!

Elin Demont – Fallansvarig studiebevakare

Vad gör du som fallansvarig studiebevakare?

Jag hjälper studenter med studierelaterade problem. Mig kan studenter kontakta om de känner sig kränkta eller behöver hjälp med disciplinärenden. Vanligt är att studenter känner sig orättvist behandlade vid betygsättningen och vill veta om de har möjlighet att få sina betyg omprövade. Jag kan hjälpa till i omprövningsprocessen eller finnas där om man bara vill prata av sig.

Hur går omprövningsprocessen till?

Det vanliga sättet är att examinatorn kontaktas för samtal om ärendet vilket i sin tur kan leda till en omprövning av beslutet. En student kan när som helst begära omprövning men det kan underlätta om studenten har underlag till varför betygsättningen varit fel. För ändring krävs att betyget är uppenbart oriktigt och att ändringen kan ske snabbt och enkelt. Betyget kan aldrig sänkas genom omprövning. Det är viktigt att inte hämta ut det man vill ompröva från expeditionen. Be istället om en kopia om du vill läsa igenom och jämföra med kurskamrater och kursplan.

Hur kommer en student i kontakt med dig?

Jag nås bäst på mail till studiebev.jur@us.uu.se. Det går bra att kontakta mig med alla former av studierelaterade problem, oavsett på vilket sätt man vill ha hjälp. Vill man vara anonym så går det också bra.

Anton Isakssons (studierådsledamot, T3), meddelar:

Juriststudenternas studietid är som en trädgård. Här finns mycket som är av högsta kvalitet, men även en del ogräs. Studenternas hälsa är viktig. Att råda bot på juriststudenternas stress är som trädgårdsarbete: vi måste dra upp problemet med rötterna, eller med andra ord rensa bort dess orsaker, vare sig det är brist på studieplatser, brist på böcker eller annat.

JURIDISKA STUDIERÅDET

Några avslutande ord...

Kära medlemmar, i skrivandets stund sitter jag på tåget på väg hem från Göteborg. Jag reflekterar över det som har hänt i höst och vad som komma skall. Förutom alla Göteborgsskämt som är ett vanligt förekommande fenomen i Uppsala har det även hänt väldigt mycket på vår front. Exempelvis började terminen med våra traditionella bokbytardagar, följt av ett flertal reportage i TV4 om plats- och biblioteksbristen. Därefter har alla våra projekt dragit igång, som exempelvis det i samarbete med Studenthälsan. Vi har även varit på besök och representerat borta i Maastricht och London. Det var otroligt intressant att se hur man bedriver utbildning i juridik i andra länder! Dessutom håller vi på och utarbetar ett åsiktsprogram så att ni alla vet vilka frågor vi ämnar driva. Till detta bör tilläggas all vårt fortlöpande arbete i alla nämnder och utskott. Listan kan göras väldigt lång! Kort sagt har det hänt väldigt mycket denna termin.

För några dagar sedan såg jag den första snöflingan. Tidigare har jag ju inte tyckt om snö, men numera känner jag att det är något speciellt med vintern och snön. Efter att ha varit på besök hemma i Göteborg passade jag på att se ut på vår trädgård en sista gång innan jag begav mig i väg till Uppsala igen. Jag vet inte om det är allt runtomkring som har förändrats, eller om det är jag. Ett JF-engagemang är något jag varmt kan rekommendera för gemene Uppsala jur. stud. Eftersom jag har varit engagerad i JF sedan termin 1 är det otroligt kul att se hur föreningen har utvecklats. Låt oss inte glömma alla fantastiska ämbetsmän som dagligen gör stora insatser för föreningen och alla medlemmar. Mitt eget utskott, studierådet, har riktigt duktiga och kompetenta ledamöter. Potentialen är stor och jag är säker på att det kommer gå riktigt bra i vår!

Jag skulle vilja tacka resten av styrelsens ledamöter som har lagt ner sjukt mycket arbete ideellt för föreningen. Det har varit oerhört roligt och lärorikt att sitta i styrelsen med er. Ett alldeles speciellt tack till Yousef Chakir som har varit lite av en mentor i sammanhanget. Till samtliga medlemmar: Det har varit en sann ära att leda och representera er. För utan er är vår förening ingenting.

Med vänlig hälsning

Christopher Sina Faroghi

Ordförande för Juridiska Studierådet

Room for individuality, space for success

The business law market is dynamic and ever-changing, which calls for flexibility and diversity. That is why we are looking for individuals with different backgrounds and personalities to be part of our team. If you possess flexibility, imagination and ambition, we can offer you opportunities within Swedish and international business law. Our unique cross-border approach has taken us out into the world, with offices in more than 40 countries, and it could also be your path to an exciting and successful career in international business law.

Take your first step by visiting us at:

www.dlanordic.se